

*SCIENTIFIC COOPERATION TO SUPPORT
RESPONSIBLE FISHERIES IN THE ADRIATIC SEA*

MiPAF

Food and
Agriculture
Organization
of the
United Nations

Italian Ministry
of Agriculture
and
Forestry
Policies

AdriaMed

GCP/RER/010/ITA

Adriatic Fishery Associations - First AdriaMed Meeting
Split, Croatia 17th – 18th July 2001

Shoqatat e Peshkimit ne Adriatik - Takimi i Pare i AdriaMed-it
Split, Kroaci 17 – 18 Korrik 2001

Jadranske ribarske udruge - Prvi sastanak AdriaMed-a
Split, Hrvatska 17. – 18. spranj 2001

Associazioni della Pesca in Adriatico - Primo Meeting di AdriaMed
Spalato, Croazia 17 – 18 luglio 2001

Jadranska ribiška združenja - Prvo srečanje v okviru AdriaMed-a
Split, Hrvaška, 17. in 18. julij 2001

The conclusions and recommendations given in this and in other documents in the *Scientific Cooperation to Support Responsible Fisheries in the Adriatic Sea* Project series are those considered appropriate at the time of preparation. They may be modified in the light of further knowledge gained in subsequent stages of the Project. The designations employed and the presentation of material in this publication do not imply the expression of any opinion on the part of FAO or MiPAF concerning the legal status of any country, territory, city or area, or concerning the determination of its frontiers or boundaries.

Perfundimet dhe rekomandimet e dhena ne kete dhe ne dokumenta te tjere te serise se Projektit *Kooperimi Shkencor ne mbeshtetje te Peshkimit te Pergjegjeshem ne Detin Adriatik* konsiderohen te gjitha te pershtatshem per kohen kur jane pergatitur. Ato mund te modifikohen ne driten e njohurive te reja qe do te fitohen ne stadet e ardhshme te Projektit. Skicimet dhe paraqitja e materialit ne kete publikim nuk duhet te nen kuptohen si shfaqje e ndonje opinioni nga ana e FAO-s ose e MiPAF-it persa i perket statusin legal te cdo vendi, territori, qyteti ose zone, ose ne lidhje me percaktimine kufijve e ndarjeve te tij.

Zaključci i preporuke dane u ovom i ostalim dokumentima projekta *Znanstvena suradnja za podršku odgovornom ribarstvu u Jadranskom moru* smatrani su odgovarajućima u trenu pripreme dokumenta. Mogu se promijeniti u svjetlu budućih saznanja i u predstojećim fazama Projekta. Odrednice i prikaz materijala u ovoj publikaciji ne znače izražavanje bilo kakvog stava FAO-a ili MiPAF-a u svezi zakonskog statusa neke države, regije, grada ili područja, ili u svezi određivanja njezinih granica.

Le conclusioni e le raccomandazioni riportate in questo e negli altri documenti relativi al Progetto *Cooperazione Scientifica a Supporto della Pesca Responsabile nel Mare Adriatico* sono quelle emerse al momento della redazione degli stessi e potranno essere modificate alla luce di ulteriori informazioni che emergeranno nel corso del Progetto. La FAO e il MiPAF, con le definizioni utilizzate e la presentazione di questa pubblicazione, non esprimono alcuna opinione riguardo allo stato giuridico di qualunque paese, territorio, città o area geografica, né riguardo alla determinazioni di frontiere o confini.

Zaključki in priporočila v tem in drugih dokumentih projekta *Znanstveno sodelovanje za podporo odgovornemu ribištvu v Jadranskem morju* se nanašajo na čas njihove priprave. Lahko so spremenjeni glede na pridobljena znanja v poznejših fazah projekta. Uporabljene oznake in predstavljeni materiali v tej publikaciji ne vsebujejo mnenja izraženega s strani FAO ali MiPAF in ne vplivajo na pravni položaj katerekoli države, ozemlja, mesta ali območja ter ne vplivajo na določanje njihovih mej in območij.

Preface

The Regional Project “Scientific Cooperation to Support Responsible Fisheries in the Adriatic Sea” (AdriaMed) is executed by the Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO) and funded by the Italian Ministry of Agriculture and Forestry Policies (MiPAF). AdriaMed was conceived to contribute to the promotion of cooperative fishery management between the participating countries (Republics of Albania, Croatia, Italy and Slovenia), in line with the Code of Conduct for Responsible Fisheries adopted by the UN-FAO. Particular attention is given to encouraging and sustaining a smooth process of international collaboration between the Adriatic Sea coastal countries in fishery management, planning and implementation. Consideration is also given to strengthening technical coordination between the national fishery research institutes and administrations, the fishery organizations and the other relevant stakeholders of the Adriatic countries.

Hyrje

Projekti Rajonal “Kooperimi Shkencor per te mbeshtetur Peshkimin e Pergjegjeshem ne Detin Adriatik” (AdriaMed) zbatohet nga Organizata e Ushqimit dhe e Bujqesise e Kombeve te Bashkuara (FAO) dhe eshte themeluar nga Ministria e Politikave Bujqesore dhe Pyjore te Italise (MiPAF). AdriaMed-i mendoj te kontribuoje ne menaxhimin e perbashket te peshkimit midis vendeve pjesemarrese (Republikat e Shqiperise, Italise, Kroacise dhe Sllovenise) ne perputhje me Kodin e Drejtimit per nje Peshkim te Pergjegjeshem te pranuar nga OKB-FAO. Vemendje e vecante i eshte dhene perkrahjes dhe mbeshtetjes te nje procesi bashkepunimi nderkombetar ndermjet vendeve te detit Adriatik ne menaxhimin e peshkimit, ne planifikimin dhe zbatimin e tij. Me rendesi eshte konsideruar gjithashtu koordinimi teknik ndermjet instituteve kerkimore dhe administratave kombetare te peshkimit, organizatave te peshkimit dhe te interesuarve te tjere te rendesishem te vendeve te Adriatikut.

Uvod

Regionalni projekt *Znanstvena suradnja za podršku odgovornom ribarstvu u Jadranskom moru* (AdriaMed) provodi Food and Agriculture Organization Ujedinjenih naroda (FAO) a financira Ministarstvo Poljoprivrede i šumarstva Republike Italije (MiPAF). AdriaMed je zasnovan kako bi pomogao promociji zajedničkog upravljanja ribarstvom zemalja-članica (Republike Albanija, Hrvatska, Italija i Slovenija) u skladu s Kodeksom Odgovornog Ribarstva koji je usvojio UN-FAO. Posebna se pažnja poklanja poticanju i održavanju procesa međunarodne suradnje obalnih država Jadranskog bazena na područjima upravljanja, planiranja i provođenja ribarstvene prakse. Pažnja se posvećuje i jačanju tehničke kooperacije nacionalnih instituta za ribarstvo i odgovarajuće administracije, ribarskih udruga i drugih relevantnih sudionika u ribarstvu zemalja Jadranskog bazena.

Prefazione

Il Progetto Regionale “Cooperazione Scientifica a Supporto della Pesca Responsabile nel Mare Adriatico” (AdriaMed) è realizzato dalla Organizzazione delle Nazioni Unite per l'Agricoltura e l'Alimentazione (FAO) e finanziato dal Ministero Italiano delle Politiche Agricole e Forestali (MiPAF). Obiettivo del Progetto AdriaMed è quello di contribuire alla promozione della gestione cooperativa della pesca tra le nazioni partecipanti (Albania, Croazia, Italia e Slovenia), in linea con il Codice di Condotta per la Pesca Responsabile

adottato dalle Nazioni Unite-FAO. Particolare attenzione viene data dal Progetto AdriaMed nell'incoraggiare e sostenere il processo lineare di collaborazione internazionale tra gli Stati costieri del Mare Adriatico, in particolare riguardo alle attività di gestione, pianificazione e implementazione della pesca, nonché il potenziamento del coordinamento tecnico tra Istituti nazionali di ricerca sulla pesca, le Amministrazioni, le Organizzazioni della pesca e gli altri rilevanti interlocutori del settore degli Stati adriatici.

Predgovor

Regionalni projekt "Znanstveno sodelovanje za podpora odgovornemu ribištvu v Jadranskem morju" (AdriaMed) izvršuje Organizacija Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo (FAO) in ga financira italijansko Ministrstvo za kmetijsko in gozdarsko politiko (MiPAF). AdriaMed predstavlja prispevek k pospeševanju skupnega upravljanja z ribištvom med sodelujočimi državami (R. Albanija, R. Hrvaška, R. Italija in R. Slovenija) v smislu Kodeksa odgovornega ribištva, ki so ga sprejeli ZN-FAO. Posebna pozornost je posvečena vzpodbujanju in vzdrževanju enakomernih procesov mednarodnega sodelovanja med državami ob obalah Jadranskega morja pri upravljanju z ribištvom, načrtovanju in izvrševanju. Pozornost je posvečena krepitvi tehnične koordinacije med nacionalnimi ribiškimi raziskovalnimi ustanovami in upravo, ribiškimi organizacijami in ostalimi pristojnimi nepristranskimi telesi jadranskih držav.

FAO-AdriaMed Project HQ
Corso Umberto I, 30
86039 Termoli (CB), Italy

Tel: ++39 0875 708252
Fax: ++39 0875 720065
e-mail: faoadriamed@faoadriamed.org
URL: <http://www.faoadriamed.org>

GCP/RER/010/ITA-- Publications/ Publikime/ Publikacije/ Pubblicazioni/ Publikacije

The AdriaMed Project publications are issued as a series of Technical Documents (GCP/RER/010/ITA/TD-00) and Occasional Papers (GCP/RER/010/ITA/OP-00) related to meetings, missions and research organized by or conducted within the framework of the Project. Occasionally, relevant documents may be translated into national languages as AdriaMed Translations (GCP/RER/010/ITA/AT-00). Comments on this document would be welcomed and should be sent to the Project headquarters:

Publikimet e Projektit AdriaMed kane dale si nje seri e Technical Documents (GCP/RER/010/ITA/TD-00) dhe e Occasional Papers (GCP/RER/010/ITA/OP-00) qe i referohen takimeve, misioneve dhe kerkimeve te organizuara ose te drejtuara nga struktura e Projektit. Me kete rast, dokumentat perkates mund te perkthehen ne gjuhet kombetare si perkthime te AdriaMed-it (AdriaMed Translations, GCP/RER/010/ITA/AT-00). Komentet mbi kete dokument jane te mirepritura dhe duhet te dergohen ne seline qendrore te Projektit:

Publikacije AdriaMed-a objavljuju se kao niz Technical Documents (GCP/RER/010/ITA/TD-00) i Occasional Papers (GCP/RER/010/ITA/OP-00) vezanih za sastanke, misije i istraživanja organizirana ili provedena u okviru Projekta. Povremeno, važni se dokumenti mogu prevesti na jezike država-sudionica u vidu AdriaMed Translations (GCP/RER/010/ITA/AT-00). Svi su komentari na ovaj dokument dobrodošli i mogu se poslati na adresu čelništva Projekta:

Le pubblicazioni del Progetto AdriaMed sono redatte come Technical Documents (GCP/RER/010/ITA/TD-00) e Occasional Papers (GCP/RER/010/ITA/OP-00) e riguardano riunioni, missioni e ricerche organizzate o condotte nell'ambito del Progetto. Occasionalmente, alcuni documenti possono essere tradotti nelle lingue nazionali come AdriaMed Translations (GCP/RER/010/ITA/AT-00). Sono graditi commenti a questo documento, che andranno inviati alla sede centrale del Progetto:

Publikacije projekta AdriaMed so iz serije izdaj Technical Documents (GCP/RER/010/ITA/TD-00) in Occasional Papers (GCP/RER/010/ITA/OP-00), ki se nanašajo na sestanke, misije in raziskave organizirane ali vodene znotraj okvirov projekta. Občasno so pomembni dokumenti prevedeni v nacionalne jezike kot prevodi AdriaMed (AdriaMed Translations, GCP/RER/010/ITA/AT-00). Komentari na ta dokument so dobrodošli in morajo biti poslani na sedež projekta:

FAO AdriaMed, Corso Umberto I, 30--86039 Termoli (CB) Italy
e-mail: faoadriamed@faoadriamed.org

For bibliographic purposes this document should be cited as follows/ Per qellime bibliografike ky document mund te citohet si vijon/ Za potrebe bibliografije ovaj se dokument citira kako slijedi/ In bibliografia il presente documento deve essere citato come segue/ Za bibliografske namene mora biti dokument naveden sledeće:

AdriaMed. 2002.

Adriatic Fishery Associations – First AdriaMed Meeting.

Shoqatat e Peshkimit ne Adriatik-Takimi i Pare i AdriaMed-it.

Jadranske ribarske udruge – Prvi sastanak AdriaMed-a.

Associazioni della Pesca in Adriatico – Primo Meeting di AdriaMed.

Jadranska ribiška združenja – Prvo srečanje v okviru AdriaMed-a.

FAO-MiPAF Scientific Cooperation to Support Responsible Fisheries in the Adriatic Sea.
 GCP/RER/010/ITA/TD-06. *AdriaMed Technical Documents*, 6: 168 pp.

Preparation of this document

This document is the final version of the report of the AdriaMed Meeting on Adriatic Fishery Associations, organised by the FAO-AdriaMed Project (*Scientific Cooperation to Support Responsible Fisheries in the Adriatic Sea*) in Split, 17th–18th July 2001.

Pergatitja e ketij dokumenti

Ky dokument eshte versioni final i raportit te Takimit te AdriaMed me Shoqatat e Peshkimit ne Adriatik, i organizuar nga FAO-Projekti AdriaMed (*Kooperimi Shkencor ne mbeshtetje te Peshkimit te Pergjegjeshem ne Detin Adriatik*) ne Split, 17-18 Korrik 2001.

Priprema dokumenta

Ovaj je dokument završna verzija izvješća s AdriaMed sastanka s temom *Jadranske ribarske udruge*, koji je organizirao FAO-AdriaMed Projekt (*Znanstvena suradnja za podršku odgovornom ribarstvu u Jadranskom moru*) u Splitu, 17.–18. srpanj 2001.

Preparazione di questo documento

Questo documento è la versione finale del Rapporto del Meeting AdriaMed sulle Associazioni della Pesca dell'Adriatico, organizzato dal Progetto FAO-AdriaMed (*Cooperazione Scientifica a Supporto della Pesca Responsabile nel Mare Adriatico*) a Spalato, 17–18 luglio 2001.

Priprava tega dokumenta

Ta dokument je končna verzija poročila s sestanka AdriaMed-a o jadranskih ribiških združenjih, ki ga je organiziral projekt FAO-AdriaMed (*Znanstveno sodelovanje za podporo odgovornemu ribištvu v Jadranskem morju*) v Splitu, 17. in 18. julij 2001.

Acknowledgements/ Falenderime/ Zahvale/ Ringraziamenti/ Zahvale

The assistance provided by the Croatian Chamber of Crafts and Trades, particularly by Ms Nada Brezec, for the organization of the Meeting is gratefully acknowledged.

Ndihmesa e dhene nga Dhoma e Artizanatit dhe e Tregetise te Kroacise, vecanerisht nga Znj.Nada Brezec per organizimin e Takimit, meriton nje falenderim te vecante.

Na pomoći pruženoj u organizaciji sastanka srdačno se zahvaljujemo Hrvatskoj obrtničkoj komori, a posebno gospođi Nadi Brezec.

Si ringrazia la Camera dell'Artigianato e del Commercio della Croazia, e in particolare la Sig.ra Nada Brezec, per l'aiuto nell'organizzazione del Meeting.

Najlepše se zahvaljujemo za pomoč, ki jo je nudila hrvaška Zbornica za obrt in trgovino, še posebej ga. Nada Brezec pri organizaciji sestanka.

AdriaMed.

Adriatic Fishery Associations – First AdriaMed Meeting. Split, 17-18 July 2001.

Shoqatat e Peshkimit ne Adriatik-Takimi i Pare i AdriaMed-it. Split, 17–18 Korrik 2001.

Jadranske ribarske udruge – Prvi sastanak AdriaMed-a. Split, 17.–18. spranj 2001.

Associazioni della Pesca in Adriatico – Primo Meeting di AdriaMed. Spalato, 17 – 18 luglio 2001.

Jadranska ribiška združenja – Prvo srečanje v okviru AdriaMed-a. Split, 17. in 18. julij 2001.

AdriaMed Technical Documents. No.6. GCP/RER/010/ITA/TD-06, Termoli, 2002: 168 pp.

ABSTRACT

The first AdriaMed Meeting on the Adriatic Sea Fishery Associations was held in Split, Croatia on the 17th – 18th July 2001. The meeting was attended by 29 participants from Albania, Croatia, Italy and Slovenia. The main objective of the meeting was to gain knowledge of the organizational system of the fishery sector at Adriatic level; to discuss the fishery associations' priorities at basin level; to identify and propose topics of cooperation; to support the establishment of a network of fishery associations of the Adriatic Sea as a permanent Working Group. A brief presentation of the FAO AdriaMed Project was given to the participants and recent developments of the main activities were illustrated. An overview of the Code of Conduct for Responsible Fisheries was presented: the background and historical development of the Code, its nature and objectives and selected features of its content were highlighted. The representatives of the fisheries associations of the Adriatic Sea expressed strong support for the provision of the Code, noting among other points the important role to be played by resource users in order to achieve responsible fisheries. The need to develop every aspect of fisheries cooperation at Adriatic Sea basin level was strongly advocated. A brief overview of the fishery sectors in each participating country was given. A memorandum on common and priority topics highlighted during the meeting was issued.

PERMBLEDHJE E SHKURTER

Takimi i Pare AdriaMed me Shoqatat e Peshkimit te Detit Adriatik u mbajt ne Split, Kroaci ne 17-18 Korrik 2001. Takimi u ndoq nga 29 pjesemarres nga Shqiperia, Italia, Kroacia dhe Sllovenia. Objektivi kryesor i takimit ishte marrja e njohurive mbi sistemin e organizimit te sektorit te peshkimit ne vendet e Adriatikut; diskutimi i prioriteteve te shoqatave te peshkimit per kete pellg; identifikimi dhe propozimi i temave te kooperimit; mbeshetja per krijimin e nje rrjeti te shoqatave te peshkimit te Detit Adriatik si nje Grup Pune i perhershem. Pjesemarresve ju be nje paraqitje e shkurter e Projektit FAO AdriaMed dhe u ilustruan zhvillimet e fundit te veprimtarive kryesore. U paraqit nje veshtrim mbi Kodin e Drejtimit per nje Peshkim te Pergjegjeshem: u nenvizuan prejardhja dhe zhvillimi historik i Kodit, natyra e tij, objektivat dhe vecorite kryesore te permbajtjes se tij. Perfagesuesit e shoqatave te peshkimit te Detit Adriatik shprehen mbeshetjet te forte per zbatimin e Kodit, duke theksuar nder te tjera rolin e rendesishem qe duhet te luajne perdoruesit e burimeve ne menyre qe te arrihet nje peshkim i pergjegjshem. U mbrojt me force nevoja per te zhvilluar cdo aspekt te kooperimit te peshkimit ne nivelin e pellgut te Detit Adriatik. Nga cdo vend pjesemarres u dha nje veshtrim i shkurter i sektoreve te peshkimit. Gjate takimit u arrit ne nje memorandum mbi ceshtjet e perbashketa prioritare qe u vune ne dukje.

SAŽETAK

Prvi sastanak AdriaMed-a o Jadranskim ribarskim udrugama održan je u Splitu, Hrvatska, od 17. – 18. srpnja 2001. Sastanku je prisustvovalo 29 sudionika iz Albanije, Hrvatske, Italije i Slovenije. Cilj sastanka bilo je stjecanje znanja o sustavu organizacije ribarstvenog sektora na razini cijelog Jadrana; diskusija o prioritetima udruga na razini cijelog bazena; identificiranje i predlaganje načina suradnje; podrška stvaranju mreže Jadranskih ribarskih udruga kao stalne Radne skupine. Sudionicima je ukratko predstavljen FAO AdriaMed Projekt, nakon čega su im izloženi dosadašnji rezultati osnovnih aktivnosti. Izložen je i pregled Kodeksa Odgovornog Ribarstva: pozadina i povijesni razvoj Kodeksa, posebno su naglašeni njegova priroda i ciljevi, te određene posebno značajne stavke. Predstavnici su izrazili čvrstu podršku stvaranju Kodeksa, primjećujući između ostalog važnu ulogu u postizanju odgovornog ribarstva koju će imati sami korisnici. Posebno je zagovarana potreba razvoja svih aspekata ribarstvene suradnje na Jadranu. Kratko je predstavljeno stanje ribarstvenog sektora u svakoj pojedinoj zemlji-sudionici. Sastavljen je memorandum koji navodi zajedničke i prioritetne teme i interese navedene tijekom sastanka.

RIASSUNTO

Il primo Meeting di AdriaMed sulle Associazioni della Pesca in Adriatico si è tenuto a Spalato in Croazia il 17 e 18 luglio 2001. All'incontro sono intervenuti 29 partecipanti provenienti da Albania, Croazia, Italia e Slovenia. Gli obiettivi dell'incontro sono stati: acquisire informazioni sul sistema organizzativo della pesca in Adriatico; discutere le priorità delle associazioni della pesca a livello di bacino; identificare e proporre tematiche di cooperazione; sostenere la realizzazione di una rete di Associazioni della pesca in Adriatico come Gruppo di Lavoro permanente. Dopo una breve descrizione del Progetto AdriaMed e dei recenti sviluppi delle sue principali attività, è stato presentato il Codice di Condotta per la Pesca Responsabile, illustrandone l'origine, l'evoluzione storica, la natura, gli obiettivi, ed evidenziandone alcune importanti caratteristiche. I rappresentanti delle Associazioni della pesca nel Mare Adriatico hanno espresso un forte sostegno alle indicazioni del Codice e hanno sottolineato, tra gli altri punti, l'importanza del ruolo che gli utilizzatori della risorsa devono assumere per conseguire una pesca responsabile. Le Associazioni hanno, inoltre, decisamente appoggiato la necessità di sviluppare ogni aspetto della cooperazione nell'ambito della pesca in tutto il bacino Adriatico. Infine, è stata presentata una breve panoramica dei settori della pesca in ciascun Paese partecipante, ed è stato preparato un Memorandum sulle comuni questioni prioritarie emerse durante il Meeting.

IZVLEČEK

Prvo srećanje AdriaMed-a o jadranskih ribiškijh združenjih je bilo v Splitu (Hrvaška) od 17. do 18. julija 2001. Sestanka se je udeležilo 29 udeležencev iz Albanije, Hrvaške, Italije in Slovenije. Glavni namen srećanja je bil pridobiti znanje o organizacijskem sistemu ribiškega sektorja na nivoju Jadrana, razpravljati o prednostnih nalogah ribiških združenj na nivoju bazena, prepoznati in predlagati teme za sodelovanje, podpreti ustanovitev mreže ribiških združenj ob Jadranskem morju kot stalne delovne skupine. Udeležencem je bil na kratko predstavljen projekt FAO AdriaMed in ilustriran sedanji potek glavnih aktivnosti. Predstavljen je bil Kodeks odgovornega ribištva: ozadje in zgodovinski razvoj Kodeksa, njegova narava in namen ter poudarjene nekatere značilnosti iz vsebine. Predstavniki ribiških združenj ob Jadranskem morju so izrazili močno podporo ukrepom Kodeksa, poudarili so pomembno vlogo, ki jo ima uporaba virov za dosego odgovornega ribištva. Zagovarjali so močno potrebo po razvoju vseh vidikov ribiškega sodelovanja v jadranskem bazenu. Podali so kratek pregled ribiških sektorjev v vseh sodelujočih državah. Izšel je memorandum o skupnih in glavnih poglavjih, o katerih so razpravljali na sestanku.

Table of Contents

Table of contents.....	viii
Greetings from the local authorities.....	1
Opening of the Meeting and election of the Chairperson and Vice-Chairperson.....	1
Adoption of the Agenda and arrangements for the Meeting.....	2
Objectives of the Meeting	2
A brief presentation of the AdriaMed Project and information to the participants on recent developments of the main activities	3
An appreciation of the Code of Conduct for Responsible Fisheries from Adriatic resource users.....	6
A brief overview of the fishery sectors in each participating country from the fishery stakeholders' point of view.....	9
Resource users' opinions of the current exploitation dynamics of the Adriatic Sea fishery resources..	15
Identification and discussion of common and priority issues around the Adriatic basin which can be conducted within the AdriaMed Project framework.....	17
Synthesis of the items discussed.....	17
Regional network of Adriatic resource users and their representatives.....	18
Other matters	18
Annex A: List of Participants.....	19
Annex B: The speech of the Croatian Assistant Minister.....	22
Annex C: Agenda	25
Annex D: Proposed Geographical Management Units in the Adriatic Sea	26
Annex E: Priority species whose stocks are shared in the Adriatic Sea.....	27
Annex F: Background and historical development of the Code of Conduct for Responsible Fisheries.	28
Annex G: Memorandum on common and priority topics	33

Treguesi i Permbajtjes

Treguesi i Permbajtjes.....	ix
Pershendetje nga autoritetet vendore.....	35
Hapja e Takimit dhe zgjedhja e Kryetarit dhe Nen-Kryetarit.....	35
Miratimi i Rendit te dites dhe i rregullimeve per Takimin.....	36
Objektivat e Takimit.....	36
Nje paraqitje e shkurter e Projektit AdriaMed dhe informimi i pjesemarresve mbi zhvillimet e fundit te veprimtarive kryesore.....	37
Nje vleresim i perdoruesve te burimeve te Adriatikut per Kodit e Drejtimit per Peshkimin te Pergjegjeshem.....	40
Nje veshtrim i shkurter mbi sektoret e peshkimit te cdo vendi pjesemarres sipas pikepamjeve te prodhuesve.....	43
Mendimet e perdoruesve te burimeve mbi dinamikate aktuale te shfrytezimit te burimeve peshkore te detit Adriatik.....	49
Identifikimi dhe diskutimi i ceshtjeve prioritare te perbashketa per pellgun e Adriatikut qe mund te drejtohen brenda kuadrit te Projektit AdriaMed.....	51
Sinteza e ceshtjeve te diskutuara.....	52
Rrjeti rajonal i perdoruesve te burimeve dhe i perfaqesuesve te tyre.....	52
Ceshtje te tjera.....	52
Aneksi A: Lista e Pjesemarresve	53
Aneksi B: Fjala e Ndhimes Ministrit Kroat.....	56
Aneksi C: Rendi i dites.....	59
Aneksi D: Njesite Gjeografike te Menaxhimit te detin Adriatik.....	60
Aneksi E: Llojet prioritare,rezervat e te cilave jane te perbashketa ne Detin Adriatik.....	61
Aneksi F: Prejardhja dhe zhvillimi historik i Kodit te Drejtimit per Peshkimi te Pergjegjeshem s.....	62
Aneksi G: Memorandumi mbi ceshtjete te perbashketa dhe prioritare	67

Sadržaj

Sadržaj.....	x
Pozdrav predstavnika lokalne vlasti.....	69
Otvaranje sastanka i odabir Predsjedavajućeg i njegova zamjenika.....	69
Usvajanje Dnevnog reda i protokola sastanka.....	70
Ciljevi sastanka	70
Kratka prezentacija AdriaMed Projekta i izvještaj sudionicima o rezultatima najvažnijih aktivnosti...	71
Ocjena Kodeksa Odgovornog Ribarstva od strane korisnika resursa Jadrana.....	74
Kratak pregled sektora ribarstva u svakoj od zemalja-sudionica sa stanovišta izravno uključenih u ribarstvo.....	77
Mišljenje korisnika resursa o sadašnjoj dinamici iskorištavanja ribarstvenih resursa Jadranskog mora.....	82
Identifikacija i rasprava o zajedničkim i prioritetnim temama na području Jadrana koje se mogu provesti u okviru AdriaMed Projekta.....	84
Sinteza rasprave.....	85
Regionalna mreža korisnika resursa Jadrana i njihovih predstavnika.....	85
Razno.....	85
Annex A: Lista sudionika.....	86
Annex B: Govor Pomoćnika Ministra Republike Hrvatske.....	89
Annex C: Dnevni red.....	92
Annex D: Geografske gospodarstvene jedinice Jadranskog mora.....	93
Annex E: Prioritetne vrste čiji su stokovi zajednički u Jadranskom moru.....	94
Annex F: Pozadina i povijesni razvoj Kodeksa Odgovornog Ribarstva.....	95
Annex G: Memorandum o zajedničkim i prioritetnim temama.....	100

Indice

Indice.....	xi
Saluto delle Autorità Locali.....	102
Apertura del Meeting e nomina del Presidente e del Vice-Presidente.....	102
Approvazione dell'Agenda e delle disposizioni per il Meeting.....	103
Obiettivi del Meeting.....	103
Breve presentazione del Progetto AdriaMed ed informazione ai partecipanti sugli sviluppi delle principali attività.....	104
Valutazione del Codice di Condotta per la Pesca Responsabile da parte degli utilizzatori della risorsa in Adriatico.....	107
Breve panoramica degli operatori sui settori della pesca in ciascuno dei paesi partecipanti.....	110
Opinioni degli utilizzatori della risorsa sulle dinamiche attuali di sfruttamento della pesca nel Mare Adriatico.....	117
Identificazione e discussione di comuni questioni prioritarie nel bacino Adriatico considerabili nell'ambito del Progetto AdriaMed.....	118
Sintesi delle questioni discusse.....	119
Rete regionale degli utilizzatori della risorsa nel bacino Adriatico e loro rappresentanti.....	119
Varie ed eventuali.....	120
Annesso A: Lista dei Partecipanti.....	121
Annesso B: Discorso dell'Assistente Ministro Croato.....	124
Annesso C: Agenda.....	127
Annesso D: Unità Geografiche di Gestione proposte nel Mar Adriatico.....	128
Annesso E: Specie prioritarie con stock condivisi tra i Paesi Adriatici.....	129
Annesso F: Origine ed evoluzione storica del Codice di Condotta per la Pesca Responsabile.....	130
Annesso G: Memorandum sulle comuni questioni prioritarie emerse nel corso del Meeting.....	135

Kazalo

Kazalo.....	xii
Pozdrav predstavnikov lokalnih oblasti.....	137
Otvoritev srečanja in izvolitev predsednika in podpredsednika.....	137
Sprejem dnevnega reda in potek srečanja.....	138
Namen srečanja.....	138
Kratka predstavitev projekta AdriaMed in informacije udeležencem o sedanjem poteku glavnih aktivnosti.....	139
Pomen Kodeksa odgovornega ribištva za uporabnike jadranskih ribolovnih virov.....	142
Kratek pregled ribiškega sektorja v državah udeleženkah z nepristranskega zornega kota.....	144
Mnenja uporabnikov virov o sedANJI dinamiki izkoriščanja ribolovnih virov v Jadranskem morju.....	150
Določitev in razprava o skupnih in prednostnih temah jadranskega bazena, ki se jih lahko obravnava v okviru projekta AdriaMed.....	151
Sinteza dnevnega reda.....	152
Regionalna mreža jadranskih uporabnikov virov in njihovi predstavniki.....	152
Razno	152
Dodatek A: Seznam udeležencev.....	154
Dodatek B: Govor hrvaškega pomočnika ministra.....	157
Dodatek C: Dnevni red.....	160
Dodatek D: Zemljepisne upravne enote na Jadranu.....	161
Dodatek E: Prednostne vrste, katerih staleži so v Jadranskem morju skupni	162
Dodatek F: Ozadje in zgodovinski razvoj Kodeksa odgovornega ribištva.....	163
Dodatek G: Dogovor o skupnih in prednostnih temah.....	168

Shoqatat e Peshkimit te Adriatikut - Takimi i Pare i AdriaMed-it

Split 17 – 18 Korrik 2001

Pershendetje nga autoritetet vendore (Pika n.1 e Rendit te dites)

1. Takimi i Pare i AdriaMed-it me Shoqatat e Peshkimit te Adriatikut u mbajt ne 17 dhe 18 Korrik 2001 ne Hotelin Split ne Split, Kroaci.
2. Takimi u ndoq nga tridhjetë e dy pjesemarres nga Shqiperia, Kroacia, Italia dhe Sllovenia. Sekretariati perbehej nga stafi i Organizates se Ushqimit dhe Bujqesise (FAO). Lista e pjesemarresve eshte dhene ne Aneksin A te ketij raporti.
3. Takimi u hap nga Z. Andro Kumarić, Kryetari i Dhomes Rajonale te Artizanatit dhe Tregetise, i cili ju uroi mireseardhjen pjesemarresve ne Split dhe falenderoi FAO-AdriaMed-in per organizimin e ketij takimi. Ai nenvizoi rendesine e kooperimit ne Rajonin e Adriatikut. Pastaj u be nje pershendetje e shkurter nga Z.Kajo Bočkaj, ndihmes kryetari i bashkise te Splitit, i cili u shpreh se shpresonte qe nga takimi te arriheshin perfundime te kenaqshme.
4. Ivan Katavić, Ndhimes Ministri i Ministrise se Bujqesise dhe Pyjeve te Kroacise, falenderoi Projektin AdriaMed per zgjedhjen e qytetit te Splitit si vend i takimit. U theksua roli i rendesishem qe luan kooperimi rajonal ekonomik dhe shkencor. U nenvizuan problemet e tanishme te industrise se peshkimit dhe u pranua rendesia e veprimtarive te AdriaMed-it, duke vecuar ato qe lidhen me burimet peshkore te peshqve te vegjel pelagjike ne Adriatikut Lindor. Me tej ai foli per lidhjet e ngushta te Kroacise me detin Adriatik si nje tradite historike dhe per kontributin e kroateve ne zhvillimin dhe perparimin e peshkimit. Teksti i fjales se Ndhimes Ministrit kroat eshte dhene ne Aneksin B.
5. Z. Marcello Apicella, Konsulli italian, falenderoi FAO-n dhe autoritetet lokale per ftesen. U permend se veprimtarite e peshkimit shpesh kane krijuar probleme ne te kaluaren. Konsulli theksoi rendesine e kooperimit ne nivelin e pellgut dhe se sa i rendesishem eshte ai sidomos per Adriatikut. Ne vijim te diskutimeve u theksua se pritej qe nga ky takim te arriheshin rezultate.

Hapja e Takimit dhe zgjedhja e Kryetarit dhe Nen-Kryetarit (Pika n.2 e Rendit te dites)

6. Koordinator i AdriaMedit falenderoi gjithë pjesemarresit dhe shoqatat rajonale te peshkimit per pranine e tyre. Presidenti i Dhomes se Artizanatit dhe Tregetise u emerua si Kryetar, me z. Aleksander Flloko nga Shoqata e Peshkatave Profesioniste te Shqiperise si Nen-Kryetar.

Miratimi i Rendit te dites dhe i rregullimeve per Takimin (Pika n.3 e Rendit te dites)

7. Rendi i dites i propozuar nga Sekretariati u miratua pa ndryshime (Aneksi C). Ceshtja e gjuheve qe do te perdoreshin ne takim u shtrua nga ana e Sekretariatit dhe u ra dakord se ishte e nevojshme qe interpretimi te behej ne gjuhet italiane dhe kroate sikurse u kerkua. Nje perkthim ne anglisht ishte i pamundur per aresye teknike.

Objektivat e Takimit (Pika n.4 e Rendit te dites)

8. Sekretariati paraqiti objektivat e takimit. Doli ne pah mbeshtetja e AdriaMed-it per pjesemarrjen. Pjesemarresit u ftuan qe te japin informacione te dobishme ne lidhje me ceshtjet e takimit, ne menyre qe te arriheshin rezultate pozitive. U ravijezuan synimet kryesore te Projektit AdriaMed dhe u theksua rendesia e aspekteve social-ekonomike qe lidhen me peshkimin ne rajonin e detit Adriatik.
9. Ne paraqitjen e tij Koordinator i projektit tregoi aresyet per mbajtjen e ketij takimi. Ai tregoi perse ky takim konsiderohet si nje ceshtje qe ka te beje me mandatin e Projektit AdriaMed. Ne lidhje me burimet e perbashketa peshkore kooperimi eshte i nevojshem dhe ky kooperim nuk mund te perfshije vetem shkencetaret. Programet dhe veprimtarite qe perqendrohen ne menaxhimin me efektivitet dhe ne ruajtjen e rezervave peshkore mund te kruhen vetem duke perfshire te gjithe aktoret kryesore te peshkimit. Ne kete strukture nje rol te rendesishem duhet te luajne shoqatat e peshkimit mbasi ato jane perfaqesuesit e sferes se prodhimit.
10. Gjate hapjes se Takimit te 1-re te Komitetit Keshillimor Shkencor (SAC) te Komisionit te Pergjithshem te Peshkimit per Mesdheun (GFCM) u ritheksua se *“cdo menaxhim i peshkimit duhet te marre ne konsiderate permaset sociale te komunitetit te peshkimit, ne menyre qe te jete i qendrueshem. Nje kontribut shkencor nuk mund te kete asnje mundesi per sukses ne menaxhimin e peshkimit, nese ai nuk eshte i pranueshem nga te gjithe personat...”* Rendesia e permases sociale te menaxhimit te peshkimit eshte diskutuar shpesh here ne grupet e punes dhe ne takimet e fundit te SAC Nen-Komitetit per Shkencat Ekonomike e Sociale.
11. Ne perputhje me mandatin e Projektit dhe mbi bazen e konsideratave te mesiperme, AdriaMed-i vendosi te therrase kete takim shtatembedhjetë muaj pas fillimit te tij ne menyre qe te perfshije sektorin prodhues te peshkimit. Kjo u be e mundur vetem nepermjet mbeshtetjes se pjesemarresve per veprimtarite e projektit. Realizimi i nje rrjeti te shoqatave te peshkimit te Adriatikut mund te jete nje hap i rendesishem ne drejtim te pjesemarrjes ne veprimtarite e projektit. Mendohet se takimi eshte gjithashtu nje rast per diskutimin e ceshtjeve te perbashketa prioritare.
12. Rezultatet e pritshme te takimit jane: te fitohen njohuri ne lidhje me sistemin organizativ te peshkimit ne pellgun e Adriatikut; te diskutohen bashkarisht prioritetet e menaxhimit te peshkimit; te identifikohen dhe te propozohen pikat e bashkepunimit; te mbeshtetet krijimi i nje rrjeti te shoqatave te peshkimit te detit Adriatik si nje Grup Pune i

perhershëm (ashtu sikurse grupet e krijuara nga AdriaMed-i për burimet e përbashkëta peshkore dhe për aspektet social-ekonomike të peshkimit).

Një paraqitje e shkurtër e Projektit AdriaMed dhe informimi i pjesëmarrësve mbi zhvillimet e fundit të veprimtarive kryesore (Pika n.5 e Rendit të ditës)

13. Menaxhimi i rezervave peshkore (rezervat e peshqve kalimtare, rezervat e peshqve jo migratore, rezervat e peshqve tepër migratore dhe rezervat e peshqve në ujëra ndërkombëtare), që shfrytëzohen nga dy ose më shumë shtete, kërkon kooperim me qëllim që të garantohet një ruajtje me efektivitet dhe të shmanget mbishfrytëzimi. Ky është rekomandimi i dhënë në Kodin e Drejtimit për Peshkim të Përgjegjshëm (këtë e tutje në do t'i referohemi: Kodi) në pjesën për kerkimin dhe menaxhimin e peshkimit, i miratuar nga Konferenca e Organizatës së Ushqimit dhe Bujqësisë të Kombeve të Bashkuara (FAO) në 1995.
14. Adriatiku mund të konsiderohet një basen gjysem i mbyllur brenda detit Mesdhe, i cili nga ana e vet përben një det të madh gjysem të mbyllur. Deti Adriatik lag gjashtë vende, që kanë një zhvillim krejt të ndryshëm të bregdetit. Rezervat e llojeve të peshqve me rendesi më të madhe tregëtare janë të përbashkëta (të ndara) midis vendeve bregëtare. Projektin "Kooperimi Shkencor në Mbeshtetje të Peshkimit të Përgjegjshëm në Detin adriatik", AdriaMed-i, synon të forcojë dhe të nxisë kooperimin shkencor ndërkombëtar për kerkimin në peshkim dhe për menaxhimin në përputhje me Kodin. AdriaMed-i është një Fond i administruar për Projektin Rajonal, i financuar nga Italia nëpërmjet Ministrisë së Politikave Bujqësore dhe Pyjore dhe i zbatuar nga FAO. Vendet e Adriatikut që marrin pjesë në Projekt janë Shqipëria, Kroacia, Italia dhe Sllovenia.
15. Objektivat e përgjithshme të AdriaMed-it janë: zhvillimi dhe përdorimi i përbashkët i njohurive me qëllim që të nxitet dhe mbështetet procesi i bashkëpunimit ndërkombëtar ndërmjet vendeve bregëtare në lidhje me ceshtjet e planifikimit dhe implementimit të menaxhimit të peshkimit; të mbështete koordinimin teknik nëpërmjet instituteve kombëtare të kerkimit të peshkimit, administratave dhe përdoruesve të burimeve; të krijojë një rrjet ndërmjet institucioneve përkatëse të peshkimit që janë të përfshira në menaxhimin e peshkimit në Adriatik. Pjesëmarrja e plotë e administratave kombëtare të peshkimit, e strukturave kerkimore, e industrisë së peshkimit dhe e shoqatave të peshkimit është një kërkesë e domosdoshme në realizimin e objektivave të projektit. Veprimtaritë e AdriaMed-it bazohen në përkrahjen dhe pjesëmarrjen që përfshin gjithë paletën e lartpërmendur.
16. Projektet Rajonale (dmth projektet ku fusha e veprimit përfshin më shumë se një vend) duhet të kenë një rrjet kompleks. Si rrjedhojë dhe me qëllim që të sigurohet një zbatim korrekt, i koordinuar mirë dhe i barazpeshuar i projektit, rregullimet institucionale janë të një rendësie të vecantë. Rregullimet institucionale të bërë me vend mund të garantojnë një pjesë të rendësishme të efektivitetit të projektit. AdriaMed-i disponon dy instrumente si: Komiteti Koordinues dhe Pikat Fokale Kombëtare. Veprimtaritë kryesore të perfunduara nga Projektin AdriaMed janë implementuar nëpërmjet Komitetit Koordinues, i cili u krijua

per te vleresuar e drejtuar Projektin dhe per te miratuar programin e tij te punes. Mbledhja e Komitetit Koordinues eshte e perbere nga perfaqesuesit e Republikes se Shqiperise, Kroacise, Italise dhe Sllovenise. Perfaqesuesit e Komisionit European, FAO dhe GFCM-ja jane gjithashtu anetare te Komitetit. Pikat Fokale Kombetare jane emeruar me qellim qe te krijojne nje lidhje te drejtperdrejte ndermjet vendeve te tyre dhe Projektit. Pervec kesaj, ato keshillojne dhe mbeshtesin Projektin ne nivelin kombetar, e ne vecanti ato koordinojne komponentet specifike te Projektit dhe mbeshtesin ne sigurimin e informacionit dhe grumbullimin e te dhenave. Ne kete menyre ato sigurojne kushte te komunikimit ndermjet paleve shkencore kombetare.

17. Zbatimi i strategjise se AdriaMed-it eshte i bazuar se pari ne identifikimin e ceshtjeve prioritare qe perfshijne zonat kryesore te veprimtarise, qe gjithashtu perkufizohen si komponente te projektit. Keto perfaqesojne strukturen teknike per kooperimin shkencor. Ceshtjet prioritare jane identifikuar sebashku me ekspertet e rajonit qe kane formuar grupet e punes ose ne takime *ad hoc*. Gjate ketyre takimeve jane diskutuar veprimtarite e Projektit (kerkimet, veprimtarite e trajnimit, publikimet shkencore, asistenca teknike). Komponentet e Projektit AdriaMed synojne perfshirjen e disa aspekteve parimore ne zenien e peshqve detare ne Adriatik, vecanerisht te atyre zenieve qe bazohen ne rezervat e perbashketa. Prandaj ceshtje te tilla si ato qe lidhen me biologjine e peshkut, me flotat e peshkimit, me anen social-ekonomike te peshkimit dhe te perdoruesve te burimeve, duhet te shtrohen e te zgjidhen ne nivelin rajonal. Komponentet e Projektit duhet te shihen si te varura prej dy kategorive te medha : inventari dhe sherbimet e vecanta te keshillimit. E para perqendrohet ne rishikimin dhe vleresimin e informacionit shkencor ne sektorin e peshkimit ne nivelin e pellgut te Adriatikut. Kategoria e dyte konsiston ne mbeshtetjen e veprimtarive te vecanta ne sektorin e peshkimit. Veprimtarite e kesaj kategorie gjithashtu synojne te japin keshilla dhe asistence per vendet e ndryshme nepermjet nderhyrjeve specifike (*psh* sistemi kombetar i statistikave te peshkimit).
18. Grupet e Punes te AdriaMed-it perfaqesojne pikenisjen ne krijimin e nje rrjeti rajonal shkencor dhe jane gjithashtu hapi i pare ne drejtim te perhapjes se njohurive shkencore mbi peshkimin ne nivelin e Adriatikut. Grupet e Punes perbehen prej eksperteve nga zona e Adriatikut dhe jane gjithashtu te hapur ndaj eksperteve te tjere jashte rajonit. Pjesa me e madhe e veprimtarive te identifikuar dhe te planifikuar sebashku me Grupet e Punes se AdriaMed-it jane zbatuar tashme. Keto programe te perbashketa kerkimi mbeshteten tek prioritetet e percaktuara per burimet e perbashketa peshkore. Nder te tjera do te ishte e vlefshme te bejme te njohura veprimtarite e meposhteme: krijimi i nje rrjeti per grumbullimin e te dhenave dhe kampionimin biologjik per peshqit e vegjel pelagjike; identifikimi i njesive te popullatave te rezervave te perbashketa per shtate lloje, sipas analizes se strukture gjenetike; nje vrojtim me trata fundore ne Adriatikun Lindor (vjeshte 2001); nje kurs rajonal trajnimi per dinamikat baze te popullatave te peshkut dhe te vleresimit te rezervave; nje veshtrim mbi njohurite ekzistuese dhe percaktimin e opsioneve te menaxhimit per habitatin kritik te Pomo/Jabuka; nje vleresim te njohurive mbi aspektet social-ekonomike te peshkimit ne Adriatik dhe nje formulim paraprak te nje plani te perbashket pune.

19. Te gjitha veprimtarite e lartpermendura jane te bazuara ne nje pune te perbashket dhe jane zbatuar ne nivelin e pellgut te Adriatikut, duke perfshire institucionet kerkimore nga Shqiperia, Kroacia, Italia dhe Sllovenia. Pjesa me e madhe e veprimtarive shkencore te AdriaMed-it jane bere me synimin per te forcuar kapacitetin shkencor kombetar, duke standartizuar dhe harmonizuar metodologjite shkencore e kjo eshte realizuar gjate sesioneve te trajnimit. Si nje Projekt Rajonal i FAO-s, AdriaMed-i luan rolin e nje projekti pilot gjithashtu edhe per zonen e Mesdheut. Disa ceshtje te diskutuara nga Grupet e Punes dhe artikujt e pergatitur perfaqesojne nje kontribut shkencor ne nivelin e Mesdheut. Grupet e Punes te AdriaMed-it kane formuluar propozime shkencore duke u perqendruar ne zonat qe ekspertet kane kerkuar t'ju kushtohet vemendje. Keshtu per shembull, identifikimi dhe formulimi i rezervave kryesore te perbashketa ne detin Adriatik jane paraqitur ne Aneksin E (lista e llojeve prioritare te rezervave te perbashketa), ndersa Njesite Gjeografike te Menaxhimit per detin Adriatik jane dhene ne harten e Aneksit D. Ecuria dhe perfundimet e kesaj pune jane raportuar ne serine e publikimeve te AdriaMed-it (Lista e Dokumentave Teknike dhe e Kontributeve te Vecanta jane dhene ne fund te ketij dokumenti).
20. Rrjeti i AdriaMed-it perbehet nga lidhjet ndermjet Projektit dhe institucioneve pjesemarrese. Te tjeret lehtesojne zhvillimin e kooperimit shkencor (institutet kerkimore dhe personat administrative) dhe perfshijne nje sistem nderlidhjeje dhe informacioni (faqet web, publikimet, sistemi i informacionit ne peshkim). Pervet kesaj, rrjeti eshte gjithashtu i perfaqesuar sipas zonave te kooperimit qe jane vendosur nga Projekti dhe Komiteti Keshillimor Shkencor i GFCM-se, nga Komiteti i Akuakultures te GFCM-se dhe UNEP MAP Plani i Strategjik i Veprimit per ruajtjen e Diversitetit Biologjik ne Rajonin e Mesdheut (Projekti SAP BIO). Me qellim qe te siguroje informacion ne nivelin rajonal per ceshtjet dhe veprimtarite kryesore ne Adriatik, eshte krijuar nje vend ne internet-*website* (<http://www.faoadriamed.org>) i cili eshte vazhdimisht i azhurnuar. Informacionet e tjera jepen nepermjet shperndarjes se nje sere publikimesh si Dokumenta Teknike, Perkthime dhe Kontribute te Vecanta qe lidhen me takimet, misionet dhe kerkimet e organizuara ose te drejtuara brenda strukturave te Projektit.
21. Rreth gjashtembedhjete muaj pas Komitetit te Pare Koordinues, ne te cilin u pervijua struktura dhe plani i punes se Projektit, mund te behen komente te pergjithshme ne lidhje me aspektet metodologjike dhe rezultatet ne kete drejtim. Perfundimet e Grupeve te Punes dhane ndihmese ne karakterizimin e Projektit si nje shembull pervojave jo vetem ne nivelin e Adriatikut por edhe ne ate te Mesdheut. Pervet mbeshtetjes se aksioneve te vecanta te asistences teknike per vendet pjesemarrese (mbeshtetje per sistemet kombetare te statistikes ne peshkim, trajnimet etj.), Projekti po merr gradualisht nje rol nxites ne forcimin e kooperimit te kerkimit ne peshkim ne nivelin rajonal. Kjo jep ndihmese ne vendosjen e maredhenieve ndermjet fushave te ndryshme (kerkim, administrim dhe prodhim). Ne fakt, mjaft veprimtari qe lidhen me komponentet e projektit jane koordinuar jo vetem me insitucionet shkencore por gjithashtu edhe me administratat kombetare te peshkimit.
22. Mund te jete e vlefshme te kujtojm se, si rezultat i struktures se perbashket te krijuar nga Projekti nepermjet pjesemarresve te tij, mjaft gjera u planifikuan ose zune vend per here

te pare ne rajonin e Adriatikut. Pervec te tjerave ketu do te veconim: nje qendrim i standartizuar ne vleresimin e njesive te stokeve gjenetike te disa rezervave te perbashketa; nje rrjet rajonal kampionimi per peshqit e vegjel pelagjike; eko-vrojtim pilot i perbashket i kombinuar me grumbullimin e te dhenave mjedisore qe mbulon gjithë detin Adriatik Verior (Italia, Kroacia dhe Sllovenia); nje plan pune rajonal i bashkerenduar mbi aspektet social-ekonomike te peshkimit ne Adriatik; nje forum rajonal i perdoruesve te burimeve peshkore te Detit Adriatik.

23. Ne perputhje te plote me Kodin dhe me mandatin e AdriaMed-it, ne takim u perkrah vizioni qe ka patur Projekti per t'i dhene rendesi dhe per t'i patur parasysh si njohurite shkencore (njohurite e shkencetareve) ashtu edhe njohurite e aplikuara (njohurite e peshkatave). Kjo do te perbente bazen ne permiresimin e menaxhimit te pergjegjeshem dhe ruajtjen e burimeve peshkore. Megjithese mund te duket ambicioze, AdriaMed-i mund te jete nje rast pilot i volitshem ne perpjekjet per te pasur nje levizje te gjere ne drejtim te kerkimit dhe menaxhimit te perbashket te peshkimit.

Nje vleresim i perdoruesve te burimeve te Adriatikut per Kodin e Drejtimit per Peshkim te Pergjegjeshem (Pika n. 6 e Rendit te dites)

24. Kjo ceshtje u paraqit nga nje perfaqesues i Divizionit te Politikave dhe Planifikimit te Peshkimit te Departamentit te Peshkimit te FAO-s. Paraqitja u perqendrua kryesisht ne: prejardhjen dhe zhvillimin historik te Kodit, natyren e tij, objektivat dhe ceshtjet kryesore qe permbahen ne te. Nje paraqitje e pergjithshme eshte dhene ne Aneksin F. Gjthashtu pjesemarresit ne takim u shprehen te gatshem per te nxitur kooperimin per nje menaxhim te pergjegjeshem te burimeve te perbashketa. Diskutimet me domethenese te eksperteve qe i referohen vecanerisht rolit te punonjesve dhe te sektorit te peshkimit per zbatimin e Kodit jane raportuar me poshte.
25. U komentua se gjashte nenet e pare, nga dymbedhjete qe ka Kodi, jane me natyre te pergjithshme, ndersa pjesa e dyte e neneve te Kodit eshte e nje natyre te vecante. Neni 4 i Kodit perfshin zbatimin, monitorimin dhe azhurnimin e kodit. *Midis te tjerave*, ai ben te njohur se gjithë anetaret dhe jo-anetaret e FAO-s, entet e peshkimit dhe organizatat respektive nen-rajonale, rajonale apo globale, sikurse ato qeveritare ose jo-qeveritare si edhe te gjithë personat qe merren me ruajtjen, menaxhimin dhe perdorimin e burimeve peshkore dhe me tregtimin e prodhimeve peshkore, duhet te bashkepunojne ne drejtim te permbushjes dhe zbatimit te objektiveve dhe parimeve qe permbahen ne Kod. Praktikisht do te ishte me efektive nese organet shtetore, ne konsultim te ngushte me industrine dhe grupet e tjera perkatese, do te ishin ne gjendje te futnin standarte te Kodit ne politikat kombetare te peshkimit dhe ne ligjet e tyre. Ne vijim te kesaj organet shtetore duhet te perkrahin komunitetet e peshkimit dhe sektorin per te zbatuar praktika te pershtatshme (ose qendrimi e sjellje te mira) qe jane ne perputhje dhe ne mbeshtetje me qellimet e Kodit.
26. Parimet e pergjithshme te Kodit permbahen ne Nenin 6 qe fillon me doktrinen qendrore se “Shtetet dhe perdoruesit e burimeve te gjalla ujore duhet te ruajne ekosistemet ujore”.

Ato perfshijne nder te tjera: fuqizimin e peshkimit te pergjegjeshem nepermjet edukimit dhe trajnimit te punonjesve, perfshirjen e tyre ne procesin e formulimit dhe te zbatimit te politikave, ashtu sikurse edhe ne zbatimin e vete Kodit; nevojën për sigurimin e kushteve të jetes, të punës dhe të shëndetit për punonjësit e peshkimit; marrjen e vendimeve transparente të bazuara në informacion, konsultime dhe eventualisht në bashkëmenaxhim; mbrojtjen e të drejtave të punonjesve të peshkimit, vecanerisht të atyre të përfshirë në peshkimin e vogël dhe artizanal, për një jetesë normale dhe të sigurtë të tyre.

27. Rëndësia e kooperimit të një vendi me një tjetër në të gjithë aspektet e peshkimit është theksuar vecanerisht nga neni 7 deri në nenin 12. Është nënvizuar se masat e menaxhimit, të marra nga një vend, duhet të jenë në përputhje me masat e ngjashme të marra nga vendet e tjera, vecanerisht kur ata peshkojnë të njëjtat rezerva peshkore. Në fundi, prej nenit 7.1.6 mund të nxirret si rrjedhim se në shumë situata (vecanerisht në nivelet lokale, kombëtare dhe nënrajonale), mund të jetë e nevojshme mbështetja në mekanizma e rregullime të ndryshme. Këto formalisht njohin ndarjen e përgjegjesive të menaxhimit të peshkimit midis autoritetit të menaxhimit të peshkimit dhe institucioneve të tjera publike (si ato të nivelit të pushtetit vendor) ose private (si shoqatat e peshkimit), si një alternativë për të përcaktuar gjithë përgjegjësitë vetëm në përputhje me vijën e strukturave qeveritare. Kjo mund të çojë në krijimin e kapacitetit për vete-qeverisje, vete-rregullim dhe për një pjesëmarrje aktive të paleve të interesuara që përfshihen.
28. Në diskutimet që vijuan pas paraqitjes së bërë, përfaqësuesit e shoqatave të detit Adriatik lavdëruan FAO-n për përpjekjet e saj në nxitjen për zbatimin e Kodit. Ata shprehën një mbështetje të fortë në drejtim të Kodit, duke theksuar përveç të tjerave rolin e rëndësishëm që pritet të luajnë përdoruesit e burimeve në arritjen e një peshkimi të përgjegjshëm. U mbrojt me forcë nevojja për të zhvilluar çdo aspekt të kooperimit në peshkim në pëllgun e detit Adriatik.
29. Përfaqësuesi i Shoqatës së Peshkimit, Bujqësisë dhe Akuakultures të Kroacisë theksoi rëndësinë e punonjesve të peshkimit si një pikë qendrore për menaxhimin e peshkimit dhe në ushtrimin e peshkimit të përgjegjshëm. Këto parime të përbashkëta baze duhet të pranohen në të gjithë vendet dhe nga të gjithë punonjësit e peshkimit. Shkenca dhe administrata duhet të ndihmojnë, por është më rëndësishme që peshkatarët të vetorganizohen në shoqata. Sistemi italian i shoqatës së peshkimit u dha si një shembull pozitiv që duhet marrë në konsideratë nga punonjësit e peshkimit kroat. Kroacia duhet të bëjë një përpjekje për të përmirësuar sistemin e asocijimit dhe të kooperimit në sektorin e peshkimit. Dhoma e tregëtisë mund të japë mbështetjen e vet.
30. Në vijim u vërejt se zbatimi me efektivitet i koncepteve të peshkimit të përgjegjshëm varet në një shkallë të lartë gjithashtu nga vetedija e përdoruesve të burimeve, që është e lidhur ngushtë me nivelin e organizimit të peshkatave. Ky aspekt i bindjeve të peshkatave në lidhje me peshkimin e përgjegjshëm është i rëndësishëm dhe mundësia e krijuar nga AdriaMed-i është një ndihmë dhe instrument i vecantë për këto qëllime. U perkrah plotësisht nevojja për të nderlidhur njohuritë shkencore me ato të aplikuar, ashtu sikurse nënvizoi Sekretariati.

31. U be e njohur se AdriaMed-i ka mbeshtetur dhe perhapur gjeresisht perkthimet e Kodit ne gjuhen shqipe dhe ne ate kroate (versionet ne gjuhen italiane dhe sllovene ishin tashme te disponueshme).
32. Perfaqesuesi i Federcoopesca u shpreh se parimet e Kodit jane pranuar, por eshte e nevojshme te qartesohen menytrat e shtrirjes se zbatimit dhe te pershtatjes se tyre ne realitetin e sektorit te peshkimit. Sfida e vertete eshte te gjenden menytrat per te vendosur sebashku kerkimin, administraten dhe sektorin prodhues. Ceshtja e kooperimit ndermjet kerkimit shkencor dhe sektorit prodhues u trajtua shume shpesh. Per kete aresye rendesia qe i ishte dhene, ne paraqitjen e AdriaMed-it nga stafi i Projektit, nevojtes per nje integrim dhe kombinim me te mire te njohurive aplikative te peshkatave me njohurit shkencore u vleresua pozitivisht. Ne vazhdim u komentua se nepermjet nderthurjes se veprimtarise praktike me ate shkencore behet e mundur te gjejne vendin e duhur ceshtjet kryesore dhe te konfirmohet suksesi ose deshtimi i cfaredo forme te menaxhimit. Ne emer te Federcoopesca u shpreh besimi se kooperimi midis kerkimit dhe mjedisit profesional te punonjesve te detit do te behet ne menyre te perdritshme, gje qe do te krijojte nje mundesi per zhvillimin konkret te peshkatave.
33. Perfaqesuesi i Shoqates se Peshkatave Profesioniste te Shqiperise, ne prani te shoqatave te tjera kombetare qe ndiqnin takimin, tha se parimet e Kodit do te mbeshteten gjithnje nga peshkatat shqiptare. Qysh ne fillim te viteve nentdhjete, nepermjet pjesemarrjes ne takime te ndryshme nderkombetare sic jane dy konferencat diplomatike ne nivel ministrash ne dhjetor 1994 ne Krete dhe ne 1996 ne Venecie, Shqiperia ka mbeshtetur formulimin e ketyre parimeve baze qe jane perfshire ne Kod. Problemi tani eshte se si te zbatohen rekomandimet e Kodit ne praktike.
34. Referime ju bene Nenit 5 te Kodit, i cili jep konsiderata te vecanta per vendet ne zhvillim. Ne formulimin e ligjit "Per Peshkimin dhe Akuakulturen" ne Shqiperi (1995) u dha asistence nga FAO dhe ky ligj bazohet ne ruajtjen e burimeve peshkore. Nje ngjarje me rendesi ndodhi ne vitin 1996, periudhe kur Shqiperia si pjese e vendeve te Adriatikut lindor me ne fund u be pjesetare e programit MEDITS (Vrojtimi Nderkombetar Mesdhetar me Tratakoce) per vleresimin e resurseve demersale, te financuar nga Bashkimi Europian (EU). Ne saje te asistences se Projektit AdriaMed, sponsorizimit dhe ndihmes se tij teknike, Kodi eshte perkthyer tashme ne shqip dhe keshtu u be e mundur te shperndahet gjeresisht ne komunitetin e peshkimit. Si perfundim, eshte teper e rendesishme qe Kodi te zbatohet ne Shqiperi. Kodi eshte marre tashme ne konsiderate ne legjislacionin kombetar per peshkimin. Kete e verteton numri i anijeve te flotes se peshkimit. Flota e peshkimit te Shqiperise nuk ka pesuar rritje ne vitet e fundit, mbasi Shqiperia ka vepruar ne nje menyre graduale dhe te kujdeseshme. Aktualisht eshte duke u bere nje amendament i ligjit te peshkimit per futjen e bashkemenaxhimit dhe vetadministrimin e porteve te peshkimit. Mendohet se keto dy pikat e mesiperme do te krijojne kushte me te mira per zbatimin me me efektivitet te Kodit.
35. Siapas perfaqesuesit te Shoqates se Pergjithshme te Kooperativave Italiane te Peshkimit (AGCI Pesca) Kodi ka qene nje force levizese, per te cilen ne Itali eshte treguar kujdes ne nivelet e kerkimit, te administratave dhe te shoqatave te peshkimit. U nenvizua se Kodi ve

theksin ne qendrimin e sektorit prodhues ne drejtim te ndergjegjesimit te peshkatave, ne zbatimin e tij dhe jo vetem ne drejtim te masave shtrenguese dhe te kontrollit. E njejta teknike peshkimi mund te jete ose te mos jete shkaterruese, kjo varet nga menyra se si perdoret ajo. Me tej u theksua se qe te kemi nje peshkim te pergjegjeshem ose jo, kjo varet shume nga levizja dhe perpjekjet e shoqatave te peshkimit. Takimi u informua se ne Itali shoqatat e peshkimit kishin filluar nxitjen dhe perhapjen e Kodit nepermjet anetareve te tyre, si nje hap i bere ne kete drejtim.

36. Shoqatat italiane te peshkimit kane kerkuar me shume hapesire ne procesin e bashkemenaxhimit, vecanerisht per vendimet e marra nga komuniteti (nepermjet konsortit) i peshkimit te vogel bregdetar. Keto jane shembuj te zbatimit te koncepteve te peshkimit te pergjegjeshem. Kodi ishte elementi qendror i Konferences Kombetare te Peshkimit qe u mbajt ne vitin 1999 ne Rome. AGCI Pesca eshte duke pergatitur nje permbledhje te Kodit per peshkataret, nje video dhe manuale te vegjel per cdo lloj zanati. Sapo te perfundoje, ai do te shperndahet gjeresisht. U theksua nevoja per te mbeshtetur perpjekjet e prodhuesve me mekanizmat e harmonizimit. Eshte e nevojshme te krijohet nje forum i perhershem i diskutimeve nepermjet nje konference nderkombetare, ku do te shihet edhe problemi i harmonizimit te legjislacionit. Kjo eshte e rendesishme jo vetem per zonen e Adriatikut, por gjithashtu per Mesdheun dhe jashte kesaj zone. Vendeve duhet t'u kerkohet te respektojne rregullat e perbashketa, te bejne te mundur perdorimin dhe zhvillimin e peshkimit te pergjegjeshem. Kjo eshte baza per forcimin e ekonomise se peshkimit. Ne Mesdhe duhet te miratohen kriteret e qarta, sidomos per t'ju kundervene peshkimit te paligjshem, te pa raportuar dhe te pa rregullt. Se fundi, AdriaMed-it ju kerkua qe te mbeshtese inisiativen e programeve dypaleshe e shumepaleshe te zhvillimit per forcimin e sistemit te shoqatave te peshkimit.

Nje veshtrim i shkurter mbi sektoret e peshkimit te cdo vendi pjesemarres sipas pikepamjeve te prodhuesve (Pika n.7 e Rendit te dites)

37. Ndhimes Ministri i Ministrise se Bujqesise dhe Pyjeve dha nje veshtrim mbi problemet e vecanta ne Kroaci. Peshkimi ne Kroaci, qe perfshin ujerat e embla, ujerat detare dhe akuakulturen, perballet me probleme te prodhimit, social-ekonomike dhe ekologjike. Kjo gjendje eshte rrjedhoje e mjaft rrethanave si: lufta ose ndryshimet strukture te vendeve ne tranzicion, ndryshimet ne menaxhim dhe tregu. Peshkimi rezultoi te jete i pa efektshem, mbasi Kroacia nuk ka qene e afte te perparonte ashtu sic duhet ne dhjete vjetet e fundit. Rritja e madhe e intensitetit te peshkimit coi ne mbishfrytezim dhe ne te njejten kohe ne renien e burimeve peshkore. Ne kanalet dhe ne detin e brendshem te Kroacise, ku peshkohet me trata koce fundore, presioni mbi peshkimin nuk eshte ne renie edhe sot. Per kete arsye te vegjelit e peshkut jane ne rrezik te madh, sic shihet nga permasat e vogla te peshkut te zene. Kroacia duhet te mendoje rreth ketij problemi dhe te reagoje me force per peshkimin ne kanale dhe ne detin e brendshem. Ajo duhet t'i drejtoje gradualisht anijet ne det te hapur, ne Adriatik.
38. Eshte permendur ketu se ka pasur nje renie te sardeles ne gjysmen e pare te vitit dhe kjo e ka demtuar shume industrine e sardeles. Eshte e veshtire t'i behet balle renies se

prodhimet te disa llojeve per shkak te gjendjes ekonomike ne vend, te konkurences dhe per pozicionin e pabalancuar qe kane prodhimet e peshkut ne tregun European. Per me teper, meqenese zhvillimi i akuakultures eshte lene mjaft pas dore per shkak te mjedisit jo favorizues makroekonomik, ajo nuk ka arritur rezultate te deshirueshme si ne Greqi dhe Turqi. Megjithate, potencialet natyrore gjeo-morfologjike, ekologjike dhe njerezore te Kroacise jane tregues se vendi do te zhvillohet ne akuakulture si per peshqit ashtu edhe per molusket. Kohet e fundit ne Kroaci eshte realizuar kultivimi i peshqve te medhenj pelagjike (*dmt*h toni), nje veprimtari qe ka patur zhvillim te plote gjate pese vjeteve te fundit. Ky zhvillim eshte rezultat i investimeve te huaja qe e kane origjinen nga rritja e tregut Japonez te “sushi dhe sushimi”. Gjithsesi kjo veprimtari nuk pritet qe te kete zhvillim te metejshe per shkak te kufizimeve ne zenien e te vegjelve, te cilet jane elementi baze per kultivimin. Pervet arsyeve ekonomike, motivi me i rendesishem per zhvillimin e akuakultures do te jete harmonia e saj me mjedisin natyror dhe koordinimi i veprimtarive ne zonen bregdetare dhe ate te ishujve brenda standarteve te nivelit me te larte mjedisor.

39. Programi strategjik, i pergatitur ne kuadrin e Strategjise se Zhvillimit te Qeverise se Kroacise per shekullin e 21-te, eshte i bazuar ne peshkimin e kontrolluar me qellim qe te sigurohet nje periudhe e gjate gjuetie. Ky program eshte nje percapje e pergjegjeshme dhe racionale per shfrytezimin e burimeve te gjalla te detit. Duke ju referuar zenieve ne peshkimin detar, nepermjet ripertitjes se flotes se peshkimit, ky program do te nxise zhvillimin e infrastruktures dhe mbeshtetjen e forcimin e shoqatave te peshkimit ne perputhje me standartet europiane. Realizimi i ketij programi bazohet dhe varet nga fakti nese burimet peshkore do te permiresohen nepermjet kontrollit dhe monitorimit. Projekti FAO AdriaMed mund te luaje nje rol te rendesishem ne nxitjen e programeve dypaleshe e shumepaleshe te kerkimit e monitorimit dhe mund t’ju ofroje kontributin e tij industrive te peshkimit ne detin Adriatik.
40. Pervet kesaj, perfaqesuesi kroat pranoi se perpjekjet e ardheshme shkencore jane te nevojshme per nje kuptim me te thelle te faktoreve biotike dhe abiotike te ekosistemit, maredheniet midis prese dhe grabitqarit dhe se fundi raportet brenda llojit e ndermjet llojeve, duke ju referuar vecanerisht peshqve te vegjel pelagjike (sardela, acuga, sprati etj.). Duhet te kihen parasysh te kuptuarit dhe interpretimi i sjelljeve te llojeve, ashtu sikurse edhe ndikimi i peshkimit ndaj burimeve biotike dhe pasojat ndaj menaxhimit. Veprimtarite njerezore ne nje zone terheqese bregdetare dhe ndikimi i tyre ne gjendjen e burimeve biologjike duhet te shqyrtohen mire.
41. Projekti AdriaMed u falenderua per vendin dhe rolin e tij. Gjithashtu u vleresuan shume perpjekjet e Republikes se Italise per kerkimet dhe monitorimin konstant qe ka zhvilluar per peshqit e vegjel pelagjike pergjate sektorit perendimor te detit Adriatik pas vitit 1976. U pohua se vleresimet e burimeve aktuale peshkore mund te kufizohen ne hapesire e kohe. Gjithsesi besohet se keto vleresime do te jene me te efektshme pasi te jete futur monitorimi paralel per rezervat e peshqve fundore e vecanerisht ato te pelagjikeve te vegjel ne Adriatikun lindor, duke mbuluar keshtu te gjithë zonen. Keto inisiativa me vlere te Projektit AdriaMed u mbeshteten me force.

42. Do të ishte e dëshirueshme që AdriaMed-i, në kooperim me Komitetin Ndërkombëtar për Ruajtjen e Tonit të Atlantikut (ICCAT), të ndihmonte për të arritur njohuri më të mira në lidhje me rezervat e peshqve të mëdhenj pelagjike në detin Adriatik. Në fundi, u arrit në përfundimin se punimet e këtij takimi do t'i bëjnë gjëra të njohura komuniteteve të përdoruesve të burimeve.
43. Nga ana e Shoqatës Kroate të Peshkimit u pohua se ka një rënie të burimeve të peshqve të vegjël pelagjike dhe një rritje të numrit të peshkatave si pasojë e papunësisë në sektorin e tjerë në tokë. Zëniet mesatare janë njëzet e katër ton peshk në vit, që përfaqëson një rënie të sasive të zena në krahasim me periudhën para luftës. Pas peshkimit të vogël artizanor veprimtaria më e zakonshme është peshkimi me tratra koce. U dhënë edhe konstatimet e mëposhtme: flota është në rënie, ka mungesë infrastrukturë, nuk ka kapitale të disponueshme për t'u investuar në sektorin e peshkimit dhe tregu i peshkut ka një strukturë mjaft të parregullt.
44. U vu në dukje se ka një rënie të përgjithshme të burimeve fundore dhe një rritje të peshkimit jo profesional. Peshkimi i tonit po ndesh gjithashtu në vështirësi që shkaktohen nga zëniet e të vegjëlvë dhe nga mosrespektimi i përmasave të ligjeruara. Mungesa e monitorimit bën që të mos sigurohet zbatimi i rregullores të peshkimit dhe për më tepër peshkimi në ujëra ndërkombëtare është gjithashtu i pa monitoruar si duhet. Industria kroate e peshkut ka shkuar në rënie duke përfunduar vetëm në disa fabrika, e kjo kryesisht për shkak të mungesës së sardelës. Gjithashtu u vu në dukje se roli i shoqatave të peshkimit është i pasqyruar në mënyrë të pakenaqshme në legjislacionin kombëtar aktual të peshkimit. Ndërsa të tjerë, mund të japin disa zgjidhje për të ndihmuar sektorin e peshkimit siç janë karburantet pa taksë dhe e sipërmarrjeve investuese. U theksua rëndësia e të qenit në një linjë me standartet e Komisionit Evropian (KE). Në fundi u nënvizua mundësia që ju ka dhënë AdriaMed-i peshkatave për të shprehur mendimet e tyre. Kjo do të nxiste mbështetjen e tyre për Projektin gjithashtu në drejtim të përfitimeve që AdriaMed-i mund të sjellë për përdoruesit e burimeve.
45. Përfaqësuesit e kooperativave Italiane të peshkimit informuan pjesëmarrësit në lidhje me gjendjen e sektorit të peshkimit në Itali. Shoqatat italiane të peshkimit janë të konsoliduara mirë. Pjesa dermuese e këtij sistemi (80%) është e organizuar në katër shoqata (Legapesca, AGCI-Pesca, Federcoopescas and UNCI Pesca) dhe këtu mund të shtojmë edhe shoqatat e ndërtuesve dhe pronarëve të anijeve (Federpesca). U ilustrua një vështrim historik i politikave të BE-së në sektorin e peshkimit sëbashku me ndryshimin e politikave për shkak të përmasave të flotes së peshkimit, që konsiderohen të tepruara në raport me burimet. Në vijim u bë një referencë për Planin Shumëvjeçar të Drejtimit. Këto janë plane që duhen përmirësuar nga secili vend pjesëmarrës i BE. Cdo shtet anëtar duhet të respektojë këto plane dhe pakesimin e flotes që është vendosur për secilin shtet. Pjesëmarrësit u vunë në dijeni se Ministria e Politikave Bujqësore e Pyjorë të Italisë i ka raportuar para pak kohësh shoqatave të peshkimit se Italia ka arritur të fiksojë objektivat për në Dhjetor 2001, disa muaj para afatit të caktuar. U bë një përmbledhje e politikave të shoqatave italiane të peshkimit. Vitet e fundit politikën e shoqatave italiane të peshkimit janë të bazuara në rregullimin e pragut të peshkimit, në mbrojtjen e mjedisit, në krijimin e parqeve detare, në politikën e kontrollit të cilësive të prodhimeve të peshkimit dhe në

realizimin e nje sistemi marketingu te ketyre prodhimeve, te menaxhuar nga punonjesit e peshkimit.

46. Me tej ju be reference Dokumentit te Gjelber te Komisionit European per te Ardhmen e Politikave te Perbashketa te Peshkimit dhe te Rregullores 1626/94. Kjo rregullore, qe i perket vetem Mesdheut, rregullon permasat minimale te llojeve te caktuara, karakteristikat teknike te veglave te peshkimit dhe ndalon perdorimin e disave prej tyre. Disa vegla peshkimi perbejne nje perjashtim nga rregullorja dhe KE-se i eshte kerkuar te nderhyje per kete. Politika italiane e peshkimit aktualisht po perpiqet te nxise masa menaxhuese qe kufizojne pragun e peshkimit dhe sezoni i mbyllur per te peshkuar eshte nje nga keto masa. Sezoni i mbyllur konsiston ne nderprerjen e dy veprimtarive te peshkimit, qe jane peshkimi binjak me trata terheqese ne shtresat e mesme te ujit dhe peshkimi fundor me tratakoce per nje periudhe prej tridhjetë ditësh rresht gjate nje viti, qe pakesojne keshtu ditet e peshkimit te flotes italiane. Sezoni i mbyllur eshte i detyruar per flloten italiane te peshkimit te detin Adriatik. Konstatohet se politika e sezoneve te mbyllura po funksionon relativisht mire. Kuota e caktuar nga ICCAT-i per zenien e tonit eshte konsideruar shume e ulet (10000-12000 ton qe mund te zihen ndaj 5000 ton qe eshte kuota e caktuar). Ne lidhje me rinovimin e flotes, norma per te ndertuar sot nje anije te re peshkimi eshte bere 130% nga KE. Keshtu, per te ndertuar nje anije peshkimi 100 toneshe eshte e domosdoshme te shkaterrohet nje anije 130 toneshe.
47. Per peshkimin e peshqve te vegjel pelagjike ka nje problem ne lidhje me numrin e anijeve te ardhura nga Italia jugore (Sicilia ose Pulja), qe vijne te peshkojne ne Adriatikon qendror. Problemi eshte i nje natyre tregtare sidomos per aspektet qe kane te bejne me logjistiken e anijeve, *dmth* per portet ku shkarkohet prodhimi dhe per demin qe i sjellin tregut lokal. Per peshkimin e vogel bregdetar problemet jane vetem lokale dhe jane te lidhura me problemet e ndotjes, me lulezimet e algave dhe me shfaqjen e algave mucilagenore. Sektori i moluskeve bivalve eshte nen presion per shkak te nje mortaliteti te papritur qe demton rezervat. Se fundi, u vu ne dukje nevoja per te thjeshtezuar procedurat administrative, legjislacionin e peshkimit dhe ne pergjithesi burokracine qe eshte nje nga armiqtë me te medhenj te peshkatareve.
48. Perfaqesuesi i Shoqates se Prodhuesve te Peshkimit Industrial te Shqiperise informoi pjesemarresit se kjo shoqate eshte krijuar nje vit me pare. Aktualisht ka nje prodhim total te peshkimit detar prej rreth 10 000 ton ne vit, prej te cilit 40% jane peshq pelagjike. Ai gjithashtu pershkroi gjendjen e flotes shqiptare te peshkimit. Ne dhjete vitet e fundit flota e peshkimit eshte dyfishuar. Anijet (90% koca) jane blere ne Itali dhe Greqi per te peshkuar peshq fundore qe jane me te kerkuar nga tregu. Jane duke u zhdukur anijet metalike te ndertuara ne Durres dhe te pajisura me motora te vjeter te ardhur nga Gjermania lindore. Anijet italiane, me permasa nga 10 deri ne 24 m (gjatesia e pergjithshme) me motora te mire, jane me te efektshme dhe te pershtatshme te peshkojne ne thellesite 100-150m. Do te ishte e dobishme nese puna statistikore e AdriaMed-it do te ndihmonte gjithashtu edhe ne percaktimin e permasave te duhura dhe ne kategorizimin e flotes shqiptare te peshkimit.

49. Perfaqesuesit shqiptare vune ne dukje se gjate dhjete viteve te fundit flota kombetare e peshkimit eshte zhvilluar vetem ne baze te iniciativave private dhe pa asnje mbeshtetje nga shteti ose nga donatorët e institucionet e huaja. Aktualisht flota perbehet nga anijet e vjetra ish prone shtetore dhe nga anijet e perdorura te blera ne Itali dhe Greqi. Si rrjedhoje kushtet e sigurimit ne lundrim jane teper kritike per shumicen e flotes se peshkimit. Nje pasoje tjeter e rendesishme qe ndikon negativisht mbi rezervat eshte se keto anije jane te detyruara te peshkojne ne ujerat e ceketa te bregdetit. Ripërteritja e flotes se peshkimit u cilesua si prioriteti kryesor per Shqiperine, me qellim qe te arrihet siguria e anijeve ne det dhe kushtet e pergjithshme te punes.
50. Përvec te tjerave, disa nga ceshtjet prioritare per sektorin e peshkimit ne Shqiperi jane renditur si vijon: nevoja per ristrukturimin e flotes dhe plani i strukturit do te ishte mire te behej sipas skemave te kooperuara persa i perket anijeve metalike te amortizuara (kjo do te ndihmonte gjithashtu ne zvogelimin e presionit te peshkimit ne ujerat e ceketa); nje kontroll me i mire i numrit te anijeve ne peshkim; mund te behet nje skeme per subvencionimin e aseteve te peshkimit; subvencionime te njejta (*p.sh.* karburanti) mund te harmonizohen ndermjet vendeve te Adriatikut. Përvec kesaj, u theksua se menaxhimi i peshkimit duhet te jete i koordinuar ndermjet vendeve ku masat menaxhuese nuk jane te efektshme. Projekti AdriaMed duhet te ndihmoje ne transferimin e teknologjise nepermjet kooperimit. Projektit ju kerkua qe te ndihmoje peshkimin me koshilok te pelagjikeve te vegjel, qe aktualisht eshte rrenuar dhe te mbeshtese peshkimin e vogel artizanal e selektiv nepermjet veprimeve te vecanta.
51. Perfaqesuesi i peshkataveve sllovene informoi takimin se atje ka vetem 130 peshkatave qe zene nje prodhim total prej 2500 ton peshk ne vit. Nje nga masat menaxhuese te peshkimit, qe eshte miratuar nga Sllovenia, eshte sezoni i mbyllur i peshkimit. Federata e te gjithë peshkataveve ekziston qysh nga viti i kaluar. Askush nuk deshiron te behet peshkatave ne Slloveni mbasi te ardhurat jane teper te uleta dhe ky eshte nje problem per peshkatat e rinj dhe per investimet. Si rrjedhoje, numri i peshkataveve po zvogelohet dhe shteti eshte perpjekur te shmange zhdukjen e kesaj kategorie nepermjet politikave te tij investuese. Mbeshtetja e AdriaMed-it eshte gjithashtu e mirepritur ne meyre qe te lehtesoje ndryshimin e qendrimeve te shtetit dhe te perdoruesve te burimeve ndaj njeri tjetrit. Gjithashtu shpresohet qe te ndikojë edhe bashkimi qe pritet te behet me vendet e BE.
52. U diskutuan edhe aspektet institucionale te Shoqatave te Peshkimit. Perfaqesuesi i Shoqates se Peshkimit, Bujqesise dhe Akuakultures (Dhoma Kroate e Artizanatit dhe e Tregetise) tha se shoqata kroate perfshin anetare nga zonat bregdetare, qe perfaqesojne vecanerisht sektorin e peshkimit te vogel. Shoqata eshte e lidhur me nje sistem rrethesh, nepermjet shtate dhomave te tyre. Ka edhe shoqata me nje nivel me te ulet sikurse ato te peshkimit sportiv. Si procedure e zakonshme, pikepamjet e shoqatave dhe perfundimet e takimeve te tyre i dergohen autoriteteve perkatese ne Ministri. Objektivi i pergjithshem eshte permiresimi i gjendjes se peshkataveve. Nje nga problemet me te medha eshte kosto e karburanteve, problem qe u ngrit edhe nga koleget shqiptare. Kohet e fundit shoqatat lobuan qeverine per te subvencionuar ne te ardhmen karburantet.

53. Perfaqesuesit e kooperativave italiane te peshkimit ju paraqiten pjesemarrjesve aspektet institucionale te shoqates italiane te peshkimit. Shoqata italiane e peshkimit perbehet nga rreth 1200 kooperativa te specializuara ne tregetine e peshkut, ne sherbimet, ne asistencen teknike dhe ne kerkim. Cdo shoqate eshte e strukturuar nepermjet nje rrjeti me zyra periferike, pervec zyres me te madhe. Ketij rrjeti shteti i ka dhene nje mandat te vecante delegimi, mbrojtjeje dhe nxitjeje per shoqaten. Ne Itali ligji 41/82 qe rregullon peshkimin dhe akuakulturen e njeh rolin e shoqatave dhe te kooperativave.
54. Te kater shoqatat kane te njejtat objektiva, ndersa ndryshimet jane me teper ne vlerat kulturore. Gjate viteve te fundit jane bere perpjekje per te federalizuar shoqatat. Bazuar ne ligjin 41/82, shoqatat marrin pjese ne komitetin e menaxhimit, ne komitetin shkencor ose te koordinimit te kerkimeve shkencore te aplikuara dhe ne komitetin e finances. Perfaqesuesit e shoqatave te kooperativave jane te pranishem ne keto komitete. Shoqatat kane mandatin te menaxhojne ne konsorcium, sikurse veprojne per shfrytezimin e moluskeve bivalve dhe per peshkimin e vogel artizanal. Te tjerat kane nevojte te nxiten nga shoqatat kombetare qe garantojne per to.
55. Shoqatat italiane perbejne nje konsorcium te vetem ne afrimin e skemave te kreditit dhe te subvencioneve te BE dhe per te perfutur ne zbatimin e kerkimeve. Ne seline e KE ne Bruksel, shoqatat jane te perfaqesuara nga shoqatat europiane EUROPECHE per pronaret e peshkimit dhe nga COGECA per kooperativat e peshkimit. Keto dy shoqata jane federata nderkombetare te shoqatave ne nivelin e KE dhe jane te perfshira ne proceset e vendim-marrjes mbi baza konsultative. Si perfundim, shoqatat italiane te peshkimit kane nje rol institucional, i cili eshte i pranuar *de facto* ne nje mase te ngjashme me Cofradias-et Spanjolle dhe Proud'hommies-et Franceze. Shoqatat italiane kerkojne me shume fuqi delegimi, sikurse e kane Cofradias ne lidhje me dhenien e licensave dhe monitorimin e investimeve. Pra si perfundim, megjithese ne pamje duken teper te avancuara, shoqatat italiane do te kene nje rruge te gjate para se te arrijne objektivat e tyre.
56. Ne Slloveni nuk ka organizata ne nivel kombetar, por vetem nje ne nivel rajonal qe ka shoqata te peshkimit te vogel me baza vullnetare. Shoqata aktualisht eshte pjese e dhomes se artizanatit. Eshte krijuar nje komision per peshkimin i cili ne parim duhet te marre kontakte me autoritetet qeveritare. Ka vetem nje ekspert qe pergjigjet per monitorimin e burimeve peshkore. Peshkataret jo profesioniste jane ende te lejuar te peshkojne dhe nuk ka menyra per t'i kontrolluar ata. Shpresohet qe organizata te forcoje kontaktet me autoritetet perkatese per te mundesuar zgjidhjen e problemeve.
57. Perfaqesuesit e shoqatave te Shqiperise pohuan se ka dy shoqata peshkimi ne nivel kombetar: Shoqata e Peshkatave Profesioniste te Shqiperise e krijuar me 1997 dhe Shoqata e pronareve te anijeve te Shqiperise e krijuar me 2000, qe perfshijne peshkatave, tregetare dhe pronare anijesh. U tha se eshte e veshtire qe te besh shoqata per shkak te pervojtes se kaluar te kooperativave socialiste. Sistemi ekonomik filloi te ndryshojte ne fillim te viteve nentehjetete. Keshtu u be e mundur te krijohen maredhenie ne nivel zyrtar me shoqatat e kategorise ne Itali: AGCI Pesca, Legapesca, Federcoopescas, Federpesca. Me AGCI Pesca kane ekzistuar gjithnje maredhenie te mira, ndersa me Legapesca eshte nenshkruar nje protokoll mirekuptimi ne vitin 1998. Ne federaten e prodhuesve

industriale, pronaret jane anetare sikurse edhe peshkataret e tregetaret. Aktualisht keto dy shoqata perfaqesojne gjithë peshkimin ne Shqiperi. Ato mbulojne si ujerat detare e lagunare ashtu edhe ato te brendshme. Edhe peshkatate te vecante qe punojne ne grupe te vegjel peshkimi te ujerave te brendshme, sidomos nga tre liqenet e medhenj natyrore qe Shqiperia i ndan me Malin e Zi dhe Maqedonine, perfaqesohen nga shoqata e peshkatateve profesioniste.

58. Gjithashtu u theksua se tani eshte esenciale te konsolidohen shoqatat, te institucionalizohet roli i tyre dhe pastaj te zhvillohen me tej. Kohet e fundit ne Shqiperi eshte diskutuar per amendamente te ligjit te peshkimit dhe akuakultures ne menyre qe te institucionalizohet roli i shoqatave. Po keshtu u pohua se perfaqesuesit shqiptare e konsiderojne teper te rendesishem kete takim edhe sepse kjo eshte inisiativa e pare e ketij lloji ne pellgun e Adriatikut, qe perfshin shoqatat e peshkimit te vendeve bregdetare. Shpresohet se rrjeti i shoqatave te peshkimit do te krijohet, mbasi vetem ne kete rruge do te mundesohet pjesemarrja, bashkepunimi dhe forcimi i shoqatave te peshkimit te Shqiperise.

59. Ne vijim, Kryetari perfundoi duke thene se AdriaMed-i do te perkrahet ne vazhdimin e perpjekjeve per nxitjen e kooperimit ndermjet shoqatave.

Mendimet e perdoruesve te burimeve mbi dinamikat aktuale te shfrytezimit te burimeve peshkore te detit Adriatik (Pika n.8 e Rendit te dites)

60. Pika fokale e Projektit AdriaMed per Kroacine shprehu kenaqesine per takimin dhe theksoi rendesine e prodhuesve ne nivelin rajonal. Me tej u tha se peshkataret kane nje delegim te kufizuar. Gjithashtu u perforcua mendimi i thene nga vendet pjesemarrrese ne Projektin AdriaMed ne lidhje me perpjekjet e perbashketa qe duhen bere per vleresimin e burimeve. Persa i perket aspekteve sociale dhe ekonomike te sektorit te peshkimit u pohua, se statistikat e vendeve ne lidhje me gjendjen aktuale nuk jane shume te kenaqshme. Gjithashtu u komentua se jane duke u grumbulluar te dhena te dobishme ne lidhje me veprimtarine e peshkimit me koca. Ka shume probleme te tjera ekzistuese, si *p.sh.* selektiviteti i veglave te peshkimit dhe nevoja te tjera per te harmonizuar masat teknike.

61. U theksua se peshkimi ne detin Adriatik bazohet teresisht ne burimet e perbashketa, prej te cilave 13 lloje te identifikuara dhe te pranuara nga shkencetaret e peshkimit te rajonit perbejne rezervat kryesore te perbashketa (shiko Aneksin D). Nje pike tjeter e perbashket do te ishte qe te kemi sezone te mbyllura peshkimi te njejta per keto burime te perbashketa. Me konkretisht, do te ishte e mundur qe me ndihmen e agjensive perkatese te monitorohet me mire shfrytezimi duke perdorur per shembull satelitet per monitorimin, kontrollin dheurvejimin. Midis ceshtjeve te relatuara per burimet peshkore, dy prej tyre u nenvizuan si te nje rendesie te vecante: nevoja per te percaktuar opcionet e menaxhimit te Pomo/Jabuka dhe gjendja e peshkimit per peshqit e vegjel pelagjike kryesisht ne Adriatikon lindor.

62. Sipas Institutit të Oqeanografisë dhe Peshkimit të Splitit (Kroaci) biomasa e pelagjikeve të vegjël ka pësuar rënie, vecanerisht e sardeles. Në këtë rast duhet të kihen parasysh aspektet e vecanta. Mendohet se kjo mund të jetë e lidhur me rënien e zooplanktonit i cili është pjesë e ushqimit të peshqve pelagjike. Përfaqësuesi i Ministrisë së Bujqësisë dhe Pyjeve foli me vone për rëndësinë e peshkimit të sardeles, duke pohuar se nevojat për pelagjiket e vegjël është 300000 ton në vit, ku gjysma e kësaj sasi kërkohej për kultivimin e tonit. Përfaqësuesi i Laboratorit të Biologjisë Detare dhe Peshkimit të Fano-s (Itali) shtoi se gjatë viteve shtatëdhjetë/tetëdhjetë historia e peshkimit të pelagjikeve të vegjël në Adriatik ka ndeshur gjithnjë në luhata të këtyre llojeve. Një prirje e zakonshme në lidhje me alternimin e popullatave të acuges dhe sardeles është rritja e popullatës së acuges, gjë që tregon një rënie në popullatën e sardeles. Kjo luhata nuk ndeshet vetëm në rastin e peshqve të vegjël pelagjike por edhe për lloje të tjera peshqish.
63. U diskutua gjendja e tanishme e pelagjikeve të vegjël në Adriatik. Pak me shume se dhjetë vjet më parë popullata e acuges pësoi një rënie të fortë. Kjo rënie në popullatën e acuges në Adriatik çoi si rrjedhojë në rritjen e kostos. Kriza nuk ishte si rezultat i peshkimit por ishte e lidhur me disa faktore ekologjike ose mjedisore, që shkakton një pakesim të acuges me mungesën e dy grup moshave. Prandaj, kjo solli një krizë serioze. Popullata e acuges mbeti për disa vite e ulët në pikepamje sasiore dhe u ripërterit gradualisht. Në këto tre vitet e fundi kjo ripërteritje është shpejtuar në ritme. Sot ka një bollëk të madh të acuges, ndoshta sasi më e madhe se sasia mesatare e tridhjetë viteve të fundit. Ajo mund të gjendet në sasi të mira pothuajse kudo. Në përgjithësi popullata përbehet nga individë që nuk kanë permasa shumë të mëdha. Individet e mëdhenj mund të takohen vetëm në pjesën qendrore të Adriatikut ose larg bregut. Prania e acuges është e evidente në zonën e bregdetit të Italisë. Tufat mund të lokalizohen me eko-sonde dhe rrjetat mund të kapin ku të deshirojnë acuge, por gjithsesi acuge me permasa mesatare.
64. Nga ana tjetër sardelet kanë qenë tepër të bollshme rreth dhjetë vjet më parë. Sardela në Itali ka një vlerë tregtare shumë më të ulët në krahasim me agugen, prandaj nuk ka rëndësi të dorës se parë për peshkatoret italiane. Interesi i tyre primar është i lidhur me agugen. Sardelet janë zënë vetëm kur ka patur kontrata tregtare me Francën dhe Spanjën. Në këto raste ato ziheshin për t'ju dërguar industrive të huaja. Është raportuar se rezervat e sardeles kanë patur një luhata negative, *dmth* pas viteve të fundit që acuga po rritet sardela tenton të pësojë rënie. Ky vërtetim nuk do të thotë se ato janë zhdukur, mbasi në vitin 2001 është demonstruar prania e sasive të mira të sardeleve gjatë bregdetit të Italisë. Këto sardele me permasa mesatare nuk janë peshkuar nga askush mbasi nuk paraqesin interes. Në përgjithësi, në krahasim me vitet e kaluara, ka patur një bollëk të theksuar të vegjëlvë të sardeles në brigjet e Pulisë. Kur ka disa zona peshkimi të Adriatikut verior e qendror ku sardela mungon, atëherë prani më të mëdha mund të gjenden në jug. Gjendja e peshkimit të sardeles në Adriatik nuk duhet të shihet si tepër shqetësuese dhe që shkaktohet nga një rënie e fortë e rezervave. Këta peshq janë relativisht të levizshëm dhe janë një shembull migratorësh. Neqoftesë ata nuk janë të pranishëm në zona të caktuara sot kjo ndodh mbasi ata kanë levizur, edhe nëse janë më pak të bollshëm se pesë vjet më parë.

65. Me pas ju be reference nje takimi teknik te grupit te punes te AdriaMed-it ne lidhje me pelagjiket e vegjel (mbajtur ne Split, ne Tetor 2000), ne te cilin ishte verejtur se sasia e sardeleve te peshkuara, ne raport me biomasen ekzistuese, nuk ka qene e tille qe te rrezikojte burimet. Problemi themelor eshte se luhatjet e peshqve te vegjel pelagjike nuk varen nga veprimtaria njerezore ose nga peshkimi, por vetem nga faktoret e pranishem ekologjike. Aktualisht sardelet mund te takohen me shume ne jug, para rajonit te Gargano-s, jashte atyre zonave qe zakonisht jane te pranueshme per peshkataret e Adriatikut verior dhe qendror. Nje maredhenie kooperimi ndermjet peshkatareve italiane dhe kroate do te ishte me vlere per te verifikuar lokalizimin e sardeleve, permasat e tyre dhe sasite e zenieve. Perfaqesuesi i Institutit te Splitit, megjithate, perseriti bindjen ne lidhje me skarcitetin e rezervave te sardeles ne zonat e peshkimit prane brigjeve.

Identifikimi dhe diskutimi i ceshtjeve prioritare te perbashketa per pellgun e Adriatikut qe mund te trajtohen brenda kuadrit te Projektit AdriaMed (Pika n.9 e Rendit te dites)

66. U be permbledhja e ceshtjeve kryesore. Diskutimi u perqendrua ne ceshtjet e shtruara me pare nga perfaqesuesit e shoqatave te peshkimit. U nenvizuan nevoja per trajnim per ekuipazhet, motoristet, kapitenet dhe mjeshtret e peshkimit ne Shqiperi. Krijimi i nje rrjeti te shoqatave te peshkimit te Adriatikut u konsiderua si nje progres i rendesishem per t'u arritur.

67. Nga perfaqesuesi i AGCI Pesca u perserit nevoja per nje menaxhim te koordinuar te peshkimit. Keto do te kihen ne konsiderate ne marrjen e masave unike dhe te harmonizuar te menaxhimit. Eshte e nevojshme qe te nxitet nje sistem i politikave te koordinuara te menaxhimit ne nivelin e pellgut te Adriatikut. Ne nje periudhe te mevoneshme mund te kete nevoje per nje organ institucional (nen-rajonal). Institucioni rajonal Mesdhetar eshte GFCM-ja. Shihet si e nevojshme qe te kete nje perfaqesim ne GFCM, te pakten ne nivelin e vrojtuesit. Ne kete periudhe GFCM-ja nuk parashikon pjesemarrjen e organizatave kombetare. Mendohet se ky rrjet i Adriatikut mund te jete nje pikenisje per perfaqesim dhe mundesia e krijuar nga AdriaMed-i mund te sherbeje si nje rrethane rajonale, nepermjet te ciles do te ecin perpara instanca te tilla.

68. Te gjitha pjesemarrësit e takimit pranuan domosdoshmerine per te pasur njohuri baze te hollesishme mbi sistemin e tanishem te shoqatave te peshkimit dhe funksionimin e tyre ne mbare rajonin e Adriatikut. Per kete arsye, AdriaMed-it ju kerkua qe te pergatise nje dokument permbledhes ku te shprehet roli dhe funksioni i shoqatave, i cili do te perdoret per te nxitur formimin institucional ne vendet e tjera.

69. Ne te ardhmen eshte i dobishem nje dokument teknik i miratuar nga vendet e ndryshme te Adriatikut, i cili do te perdoret si nje udhezues i masave teknike te menaxhimit. Kjo do te lehtesonte te kuptuarit e te gjitha elementeve qe duhen harmonizuar.

70. Nje rrjet i shoqatave te Adriatikut do te kontribuonte ne nxitjen e gjitha qeverive per te marre masa kunder problemeve te ndotjes, sic eshte rreziku nga hidrokarburet. Per shembull, masat mund te merren per te rritur sigurine e transportit te naftes ose te

substancave te demshme ne det. Se fundi, u pohua nevoja per te disponuar plane te perbashketa te menaxhimit te peshkimit per rezervat e peshqve te perbashket dhe te peshqve migratoreve.

Sinteza e ceshtjeve te diskutuara (Pika n.10 e Rendit te dites)

71. U diskutua dhe u miratua nga ana e pjesemarresve nje Memorandum i Takimit, i cili permbledh ceshtjet kryesore qe u vune ne dukje gjate takimit. Ai eshte dhene ne Aneksin G te ketij raporti.

Rrjeti rajonal i perdoruesve te burimeve dhe i perfaqesuesve te tyre (Pika n.11 e Rendit te dites)

72. Pjesemarresit e takimit pohuan njezeri se duhet te merren masa ne menyre qe te krijohet nje rrjet i shoqatave te peshkimit per detin Adriatik. Ne menyre qe te vendoset nje kembim fillestar i informacionit brenda komponenteve te rrjetit, ashtu si edhe ndermjet rrjetit dhe AdriaMed-it, u sugjerua qe pikat fokale ekzistuese te Projektit te ndihmojne ne lehtesimin e sistemit te komunikimit.
73. U propozua qe nje deri ne dy perfaqesues nga shoqatat e peshkimit te cdo vendi mund te veprojne si persona kontakti. Shoqatat e vendeve pjesemarrese ne AdriaMed do te percaktojne personat e kontaktit per secilin vend.

Ceshtje te tjera (Pika n.12 e Rendit te dites)

74. Pjesemarresit u informuan nga Sekretariati se drafti final i Memorandumit te miratuar nga takimi do t'i dergohet secilit pjesemarres. Per komente do te lihet nje periudhe prej dhjete deri ne pesembedhjete dite. Pastaj ai do te perfundohet, publikohet dhe do te shperndahet gjeresisht.
75. Projekti FAO AdriaMed u falenderua per organizimin e takimit te pare te ketij tipi. Ne emer te gjithe pjesemarresve, Kryetari e cilesoi kete mbledhje si nje takim historik ku u bashkua pjesa me e madhe e vendeve te detit Adriatik. U miratua qe brenda nje viti te organizohet nje takim tjeter per te pare perparimin e bere ne ceshtjet prioritare te percaktuara ne kete takim. U vleresua edhe ndjekja e gjithe takimit nga perfaqesuesi i vendit mikprites, Ndhimes Ministri i Bujqesise dhe Pyjeve.

Aneksi A: Lista e pjesemarresve

Shqiperia

Aleksander Flloko
Professional Fishery Association of Albania
Rruga Zenel Baboci N° 3
Tirana, Albania
Tel: 00355 42 22264
Fax: 00355 42 22264
Email: aflloko@abissnet.com.al

Nazmi Kokomani
National Industrial Fishery Producers
Association
Dürres, Albania
Tel: 00355 52 77255
Fax: 00355 52 22074

Zeqir Taga
Albanian Fishery Professionals' Association
Laiga N° 4 Rr Skenderbej
c/o Fishery Research Institute
Dürres, Albania
Tel: 00355 52 22274
Fax: 00355 42 22264

Besim Troplini
National Industrial Fishery Producers
Association
Dürres, Albania
Tel: 00355 38 2021277
Fax: 00355 52 22074

Kroacia

Orjen Blasov
Fishery Association
Zadruga "Ribarska sloga"
Kali, Pašman, Croatia
Tel: 00385 23 281748
Email: ribarska-sloga@zd.hinet.hr

Kajo Bočkaj
Assistant Mayor of Split

Tonči Božanić
Association of Fisheries, Agriculture and
Aquaculture-Croatian Chamber of Crafts and
Trades
21485 Komiža, Croatia
Tel/Fax: 00385 1 4846466

Ante Fabijanić
Association of Fisheries, Agriculture and
Aquaculture-Croatian Chamber of Crafts and
Trades
Otok Pag Simuni 63
23293 Kolan, Croatia
Tel/Fax: 00385 23 697 451

Vlasta Franičević
Fishery Department – Ministry of Agriculture
and Forestry
Ulica Grada Vukovara, 78
1000 Zagreb, Croatia
Tel: 00385 23 323537
Email: vlasta.franicevic@zd.hinet.hr

Miki Gamulin
Association of Fisheries, Agriculture and
Aquaculture-Croatian Chamber of Crafts and
Trades
Molo Bonda BB
21465 Jelsa, Croatia
Tel: 00385 21 761053

Stjepan Jukić–Peladić
Institute of Oceanography and Fisheries-Split
S. Ivana Meštrovica, 63
21000 Split, Croatia
Tel: 00385 21 358688
Fax: 00385 21 358 650
Email: jukic@izor.hr

Ivan Katavić
Ministry of Agriculture
Ivana Lučića, 8
10000 Zagreb, Croatia
Tel: 00385 4596236
Fax: 00385 6346257
Email: ivan.katavic@mps.hr

Svjetlana Krstulović Šifner
Institute of Oceanography and Fisheries-Split
S.Ivana Meštrovića, 63
21000 Split, Croatia
Tel: 00385 21 358688
Email: sifner@izor.hr

Andro Kumarić
Association of Fisheries, Agriculture and
Aquaculture-Croatian Chamber of Crafts and
Trades
Ruđera Boškovića 28-30
21000 Split, Croatia
Tel: 00385 21 470 114
Fax: 00385 21 470 115

Ivona Marasović
Institute of Oceanography and Fisheries-Split
S.Ivana Meštrovića, 63
21000 Split, Croatia
Tel: 00385 21 358688
Fax: 00385 21 358 650
Email: marasovic@izor.hr

Miljenko Milohnić
Association of Fisheries, Agriculture and
Aquaculture-Croatian Chamber of Crafts and
Trades
Dubrovačka 26
51500 KRK, Croatia
Tel: 00385 51 221239
Fax: 00385 51 880 560
Email: orka.krk@hi.hinet.hr

Antun Pavlović
Association of Fisheries, Agriculture and
Aquaculture-Croatian Chamber of Crafts and
Trades
Peljeski Put 1
20230 Ston, Croatia
Tel: 00385 20 754 211
Fax: 00385 20 754 350

Slavko Šarić
Regional Fishery Association-Croatian
Chamber of Crafts and Trades
Ivana Lenkovića 23
53270 Senj, Croatia
Tel: 00053 884 170

Petar Sindičić
Croatian Chamber of Crafts and Trades
Ilica 49
10000 Zagreb, Croatia
Tel: 00385 1 4806612
Fax: 00385 1 4806610
Email: cehovi@ok.hr

Gorana Sinovčić
Institute of Oceanography and Fisheries-Split
S.Ivana Meštrovića, 63
21000 Split, Croatia
Tel: 00385 21 358688 Fax: 00385 21 358 650
Email: sinovcic@izor.hr

Danilo Skoko
Association of Fisheries, Agriculture and
Aquaculture-Croatian Chamber of Crafts and
Trades
Spliska 2
52100 Pula, Croatia
Tel: 00052 573 767/00052 573 629
Fax: 00052 573 767
Email: capir@pu.hinet.hr

Tomo Vodopija
Croatian Institute of Agriculture- Department
of Fisheries
Filip Jakov
Zadar
Zrinsko Frankopanska 38
23000 Zadar, Croatia
Tel/Fax: 00385 23 213635

Italia

Marcello Apicella
Italian Consul
Obala MNP 10/3
21000 Split, Croatia
Tel: 00385 21348155
Email: consulitalsplit@tel.hr

Giampaolo Buonfiglio
AGCI Pesca
Via Angelo Bargoni, 78
00100 Rome, Italy
Tel: 0039 06 583281
Fax: 0039 06 58328350
Email: agci.pesca@tiscalinet.it/abuonf@tin.it

Gilberto Ferrari
Federcoopescas
Via de' Gigli d'Oro, 21
00186 Rome, Italy
Tel: 0039 06 6893450
Fax: 0039 06 6893766
Email: gferrari@federcoopescas.it

Corrado Piccinetti
Laboratory of Marine Biology and Fisheries
Viale Adriatico 1/N
60132 Fano (PS), Italy
Tel: 0039 0721 802689
Fax: 0039 0721 801654
Email: cpiccinetti@mobilia.it

Massimo Russiello
UNCI Pesca
Via Gregorio VII, 80
00165 Rome, Italy
Tel: 0039 06 6382270
Fax: 0039 06 39379052
Email: uncipescas@uncipescas.it/
info@uncipescas.it

Slovenia

Loredano Glavic
Fisheries Slovenian Chamber of Agriculture
and Forestry
Riba d.o.o. IZOLA
Dantejava 2
6130 Izola, Slovenia
Tel: 00386 56417621/56417625
Fax: 00386 56417624
Email: loredano.glavic@ribaizola.si

FAO

Alain Bonzon
FAO FIPP - International Institutions and
Liaison Service (Room F420)
Viale delle Terme di Caracalla
00100 Rome, Italy
Tel: 0039 06 57056441
Fax: 0039 06 57056500
Email: alain.bonzon@fao.org

FAO-AdriaMed

Fabio Massa
FAO AdriaMed Project
Corso Umberto I, 30
86039 Termoli (CB), Italy
Tel/fax: 0039 0875 708252
Email: fabio.massa@fao.org

Piero Mannini
FAO AdriaMed Project
Corso Umberto I, 30
86039 Termoli (CB), Italy
Tel/fax: 0039 0875 708252
Email: piero.mannini@fao.org

Patrizia Putalivo
FAO AdriaMed Project
Corso Umberto I, 30
86039 Termoli (CB), Italy
Tel/fax: 0039 0875 708252
Email: patrizia.putalivo@fao.org

Aneksi B: Fjala e Ndhimes Ministrit Kroat

Zonja dhe Zoterinj, miq te nderuar, kolege dhe miq te dashur te mbledhur sebashku ne Projektin FAO AdriaMed !

Eshte nje nder dhe gezim i madh te pershendes te gjithë ju ne emer te Ministrise se Bujqesise dhe Pyjeve, te Drejtorise se Peshkimit. Une ju uroj te gjithëve nje qendrim te kendshem dhe produktiv ne Split. Me lejoni te them dicka mbi detin kroat dhe gjendjen e sotme te peshkimit kroat. Une shpresoj qe ky te jete kontributi tim per te kuptuar dhe komunikuar me mire, ne perpjekje te perbashketa, me qellim te nje perdorimi te pershtatshem te resurseve biologjike ne gjithë detin Adriatik.

Qysh ne kohe te lashta, Republika e Kroacise ka qene e lidhur ngushte me detin Adriatik, i cili e percakton ate si pjese e mjedisit kulturor europian si edhe te atij mesdhetar. Deti eshte nje thesar per cdo vend detar. Ai eshte nje “hambar” per banoret e bregdetit dhe te ishujve, duke i shpetuar dhe forcuar ata ne vite krizash, lufterash dhe ne kohe te tjera te veshtira, qe shpesh here kane ndodhur ne kete zone. Gjate qindra viteve banoret kane lidhur fatin dhe mbijetesen e tyre me zenien e peshkut. Peshkimi ishte dhe mbeti menyra e tyre e jeteses dhe nje menyre e vecante e te menduarit, nje menyre qe jo gjithnje eshte kuptuar nga Qeveria Vendore.

Eshte e njohur per te gjithë, se kroatet kane dhene nje kontribut te madh ne zhvillimin dhe perparimin e peshkimit (Puratic dhe novacione te tjera). Ne kemi qene nder pionieret qe futen rritjen intensive te peshkut ne Mesdhe, qysh ne vitet shtatedhjetë te shekullit te kaluar. Kjo tregon se si endrra e peshkatave u be realitet. Ata zgjodhen nje alternative teorike per te mos ekspozuar vetveten ne detrat e thelle te rrezikshem, sikurse kishin bere paraardhesit. Kultivimi i kontrolluar, si nje alternative ose zevendesim i zenies se peshkut, ka ndodhur gjate nje kohe te pakesimit te resurseve biologjike, te cilat plotesojne dhe prodhojne perteritjen e rezervave natyrore.

Gjendja e sotme e peshkimit kroat

Peshkimi kroat, si ne ujera te embla edhe ne ato detare, duke perfshire akuakulturen, eshte ndeshur me probleme te shumta si ato te prodhimit, me aspektet social-ekonomike dhe ekologjike. Shkaqet e kesaj gjendje jane te lidhura me rrethana te ndryshme: lufta ose ndryshimet strukturore te vendeve ne tranzicion dhe menyra krejtesisht te reja te menaxhimit dhe te marketingut.

Gjate dhjete viteve te fundit Republika e Kroacise nuk ishte ne gjendje te perparonte ashtu sikurse pritej. Rritja e pragut te peshkimit coi si rezultat ne mbi-peshkim dhe ne te njejten kohe ne renie vecanerisht te peshqve fundore. Perteritja e llojeve migratore eshte teper e rrezikuar. Ne kanale dhe ne detet e brendshem, ku perdoren rrjeta peshkimi, zenia e peshkut eshte intensifikuar dhe te vegjelit e peshqve jane ne nje rrezik te madh. Kroacia po perpiqet te

mendoje rreth kesaj ceshtje dhe te kunderveproje per te kufizuar shume peshkimin ne kanale dhe ne ujerat midis ishujve e bregut dhe gradualisht ta drejtoje peshkimin ne detin e hapur, ne Adriatik.

Renia drastike e sardeles u njoftua ne gjysmen e pare te vitit dhe industria e konservimit ndeshi probleme te medha. Renia e prodhimtarise peshkore te disa llojeve eshte teper e veshtire te zgjidhet ne gjendjen ekonomike te vendit dhe ne poziten e pabarabarte te prodhimeve te peshkut ne tregun European.

Ne te njejten kohe zhvillimi i akuakultures ka qene pothajse i injoruar, ndoshta per shkak te mjedisit makroekonomik te pafavorshem te saj ku nuk investohet per te. Keshtu, akuakultura kroate nuk arriti te afirmohet ashtu sic pritej, sikunder ndodhi ne Greqi ose ne Turki. Fatmiresisht ne besojme ne potencialet tona natyrore gjeo-morfologjike, ekologjike dhe njerezore, duke garantuar qe Kroacia do te perparojë si ne kultivimin e peshkut ashtu edhe te moluskeve bivalve. Kohet e fundit, nje nga fushat e perparuara te peshkimit kroat eshte rritja ne kosha e peshqve pelagjike te medhenj- pese vjet veprimtarie ne zhvillim te plote me tonin. Kjo levizje eshte nje rrjedhoje direkte e investimeve te huaja e lidhur me rritjen e tregut japonez “sushi dhe sashimi”, ndonese eshte e pritshme qe te vije nje stanjacion i saj per shkak te kufizimeve te forta te peshkimit te te vegjelve te tonit. Pavaresisht nga problemet ekonomike, treguesi me i rendesishem i zhvillimit te akuakultures eshte harmonia e tij me mjedisin dhe koordinimi i veprimtarive ne zonen e bregut dhe te ishujve qe arrin nje nivel te larte te standarteve ekologjike.

Si do te ecet me tej?

Programi strategjik, i pergatitur ne kuadrin e Strategjise se Zhvillimit te Qeverise per shekullin e 21-te, bazohet ne nje peshkim te kontrolluar per te siguruar periudhe te gjate gjuetie, qe nenkupton nje qendrim te pergjegjshem dhe racional ne perdorimin e burimeve te detit. Ne radhe te pare, prodhimi do te nxitet nepermjet perteritjes te anijeve te peshkimit, zhvillimit te infrastruktures dhe perkrahjes se shoqatave te peshkimit, e te gjitha keto do te behen ne standartet europiane. Realizimi i Projektit eshte ne varesi te permiresimit te resurseve biologjike nepermjet nje kontrolli dhe monitorimi te perhershem. Nga Projekti FAO AdriaMed pritet qe te nxise programe kerkimi dhe monitorimi dypaleshe e shumepaleshe dhe te jape ndihmesen e tij per industrine e peshkimit ne Detin Adriatik.

Ne jemi te vetedijshem se perpjekjet shkencore ne te ardhmen per te thelluar njohurite ne lidhje me faktoret biotike dhe abiotike te ekosistemeve jane teper te rendesishme, perfshire edhe maredheniet grabitqar-pre dhe midis llojeve e brenda llojit per peshqit e vegjel pelagjike (sardela, acuga, sprati etj.). Thellimi i njohurive dhe i interpretimit mbi sjelljen e llojeve, ashtu sikurse edhe ndikimi i nje peshkimi te pa pershtatshem ndaj thesareve biotike, do te kene perfundimisht nje ndikim ndaj opsioneve te menaxhimit te peshkimit. Veprimtarite e njeriut ne nje zone bregdetare terheqese dhe ndikimi i tyre ne perteritjen e resurseve biologjike duhet te kihen ne konsiderate.

Vendi dhe Roli i Projektit AdriaMed

Se fundi, me gjithë respektin tone, ne pergezojme per vendin dhe rolin e Projektit FAO-AdriaMed dhe perpjekjet shkencore te Republikes se Italise si dhe monitorimin e tyre konstant te peshqve te vegjel pelagjike prej brigjeve perendimore deri ne vijen kontinentale te detit Adriatik qysh nga viti 1976.

Ne jemi te vetedijshem se vleresimet e tyre mund te kufizohen vecanerisht ne drejtim te shperndarjes se burimeve, te luhatjeve ne hapësire e ne kohe dhe te potencialit riprodhues te popullatave te llojeve te caktuara. Ne besojme se keto vleresime do te jene me te sakta pasi te futet monitorimi paralel ne Adriatikun lindor; keshtu, ne e perkrahim inisiativen e lavderueshme te Projektit AdriaMed.

Ne lidhje me kete, interesi yne urgjent eshte te kompletohen gjithë studimet e nevojshme shkencore qe mund te rrisin njohurite tona per ndryshimet e befasishme dhe te papritura e te pazakonta te rezervave te peshqve te vegjel pelagjike, vecanerisht te sardeles. Ne shfaqem interesin tone per programet e ardhshme qe perfshijne gjetjen e shkaqeve te renies se populacioneve ne detin Adriatik. Ne besojme se AdriaMed-i ne bashkepunim me Komitetin Nderkombetar per Mbrojtjen e Tonit Blu te Atlantikut do te beje gjithë perpjekjet per rritjen e njohurive mbi rezervat natyrore te ketyre llojeve ne detin Adriatik. Une uroj qe te gjithë vendet e interesuara drejperdrejt do te pranojne dhe zhvillojne kerkime shkencore ne drejtim te nje strategjie te menaxhimit te peshkimit, ekologjikisht dhe socio-ekonomikisht produktive. Une deshiroj qe rezultatet e ketij Takimi te jene te dobishme per te gjithë ne, e vecanerisht per peshkataret dhe familjet e tyre qe jane te lidhur ngushte me detin. Synimet e AdriaMed-it, mbasi te arrihen, do te japin nje ndihmese te madhe per tregun dhe konsumatorët.

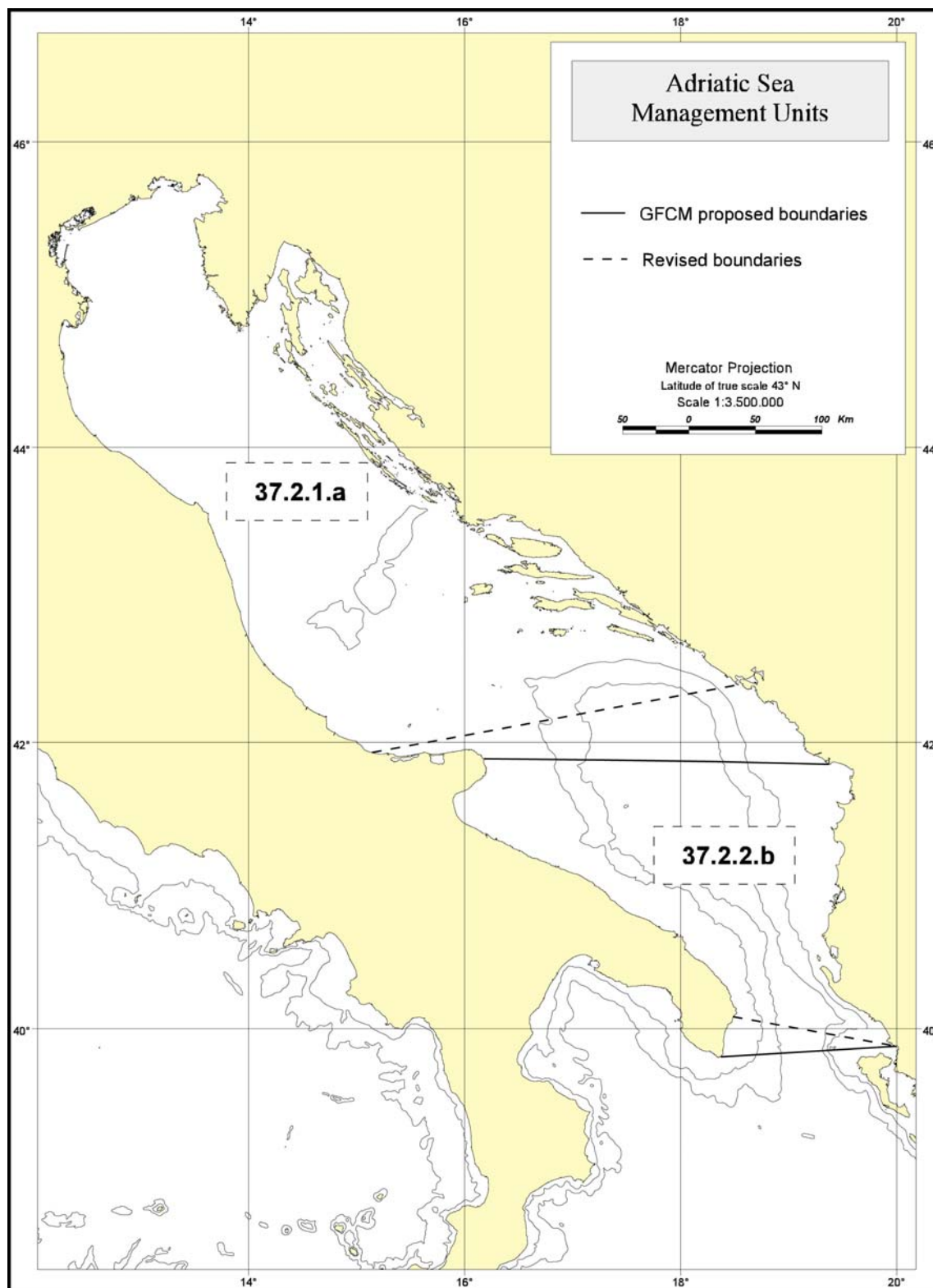
Dr.sc. Ivan Katavić, Ndhimes Minister

Drejtoria e Peshkimit, Ministria e Bujqesise dhe e Pyjeve

Aneksi C: Rendi i dites

1. Pershendetje nga autoritetet vendore
2. Hapja e Takimit dhe zgjedhja e Kryetarit dhe Nen-Kryetarit
3. Pershtatja e Rendit te Dites dhe masat per Takimin
4. Objektivat e Takimit
5. Paraqitje e shkurter e Projektit AdriaMed dhe informimi i pjesemarresve mbi zhvillimet e fundit te veprimtarive kryesore
6. Nje vleresim i Kodit te Drejtimit per nje Peshkim te Pergjegjeshem nga ana e perdoruesve te burimeve te Adriatikut
7. Veshtrim i shkurter mbi sektoret e peshkimit te cdo vendi pjesemarres sipas pikepamjeve te prodhuesve
8. Mendimet e perdoruesve te burimeve mbi dinamikat aktuale te shfrytezimit te burimeve te peshkimit te detit Adriatik
9. Identifikimi dhe diskutimi i ceshtjeve prioritare te perbashketa per pellgun e Adriatikut qe mund te drejtohen brenda struktures te Projektit AdriaMed
10. Sinteza e ceshtjeve te diskutuara
11. Rrjeti rajonal i perdoruesve te burimeve dhe i perfaqesuesve te tyre
12. Ceshtje te tjera

Aneksi D: Njesite Gjeografike te Menaxhimit te Detit Adriatik

Harta tregon kufijte e Njesise se Menaxhimit te Detit Adriatik 37.2.1.a dhe 37.2.2.b ashtu sikurse jane propozuar nga GFCM (vija e pandërprere) dhe propozimi i tanishem i rishikuar (vija e nderprere). (Source: AdriaMed. 2001. The Geographical Management Units of the Adriatic Sea. Paper presented at the GFCM-SAC Working Group on Management Units, Alicante, 23th-25th January 2001, GCP/RER/010/ITA/OP-02. Gjithashtu e disponueshme prej World Wide Web ne <http://www.faoadriamed.org/pdf/OP-02.pdf>)

Aneksi E: Llojet prioritare, rezervat e te cileve jane te perbashketa ne detin Adriatik

Llojet e perbashketa perkatese, rezervat e te cilave i perkasin te pakten dy vendeve te Adriatikut (nga Dokumentat Teknike No. 02 dhe 03 te AdriaMed; gjithashtu te perdorura nga World Wide Web ne http://www.faoadriamed.org/html/av_documents.asp)

- : prani e zakonshme;
- : prani e ralle;
- blank: prani e paperfillshme;

Llojet	Zona ku eshte i pranishem		
	Adriatiku Verior	Adriatiku Qendror	Adriatiku Jugor
Njesia e Menaxhimit Gjeografik	37.2.1.a		37.2.2.b
Kallamar i eger		●	●
Oktapod i eger	●	●	○
kallamare	●	●	●
Zhabe deti	○	●	●
Henez deti		○	●
Merluci tripendesh	●	●	
Merluci	●	●	●
Barbuni	●	●	●
Nefrops	●	●	●
Spalca e kuqe	●	●	●
Karkaleci i thellesise		○	●
Sepia	●	●	●
Gjuze kanali	●	●	○

Llojet	Zona ku eshte i pranishem		
	Adriatiku Verior	Adriatiku Qendror	Adriatiku Jugor
Geographical Management Unit	37.2.1.a		37.2.2.b
Acuga	●	●	●
Sardela	●	●	●
Sprat	●	○	
Skumri	●	●	●

Aneksi F: Prejardhja dhe zhvillimi historik i Kodit te Drejtimit per Peshkim te Pergjegjeshem s

Prejardhja dhe zhvillimi historik i Kodit

Deri ne fund te Luftes se Dyte Boterore, mendimi i pergjithshem ishte se burimet peshkore ishin te pakufizuara. Liria e vjeljes se detit ishte nje rregull i spikatur. Investimet masive ne modernizimin e fllotave te peshkimit dhe zhvillimin e fabrikave te sofistikuara te perpunimit te peshkut kane karakterizuar tre dekadat e fundit. Kur gradualisht u kuptua rendesia social-ekonomike e peshkimit, komuniteti nderkombetar hyri ne nje seri negociatash per te rregulluar perdorimin e burimeve. Kjo coi perfundimisht ne miratimin e Konventes se Kombeve te Bashkuara per Ligjin mbi Detin, ne 1982. Njekohesisht, zyrtare qeveritare dhe shkencetare te peshkimit nga e gjithe bota pranuan se nuk eshte e mundur qe veprimarite e peshkimit te ushtrohen pa kufizime. Ne fund te viteve 80-te sinjale te qarta te mbishfrytezimit te rezervave te rendesishme te peshkut, te modifikimit te ekosistemeve, te humbjeve sinjifikative ekonomike dhe te konflikteve nderkombetare ne lidhje me menaxhimin dhe tregun e peshkut, kercenonin qendrueshmerine afatgjate te peshkimit. Fakti se burimet e gjalla ujore, ndonese te rinovueshme, ishin teper te kufizuara dhe ndihej nevoja te menaxhoheshin drejt dhe te ishin pjese e nje perqendrimi global. Me vone, gjithnje e me shume u pranua se peshkimi po behej nje sektor i rendesishem i industrise ushqimore dhe me nje kerkese te tregut qe rritej me shpejt se oferta.

Prej kesaj kohe, Shteteve anetare te FAO-s ju be thirrje per te zhvilluar koncepte te reja, duke njohur nevojën e menaxhimit te burimeve. Ne 1992 u organizua ne Kankun te Meksikes nje Konference Nderkombetare mbi peshkimin e pergjegjeshem. Rezultatet e saj ju bene te ditura Samitit te UNCED-it ne Rio de Janeiro, Brazil, i cili mbeshteti pergatitjen e nje Kodi te Drejtimit per Peshkim te Pergjegjeshem. Zhvillimi i Kodit u realizua nga FAO ne konsultim dhe bashkepunim me Agjensite perkatese te Kombeve te Bashkuara, me organizata nderqeveritare, me organizata jo-qeveritare dhe me industrine e peshkimit. Kodi u miratua nga Konferenca e FAO-s ne Tetor 1995. Per kete arsye Kodi eshte rezultat i perpjekjeve dhe i konsensusit global te shume grupeve te ndryshme mbi nje varg te tere ceshtjesh.

Disa qeveri, industri dhe organizata te tjera kene bere perkthime jo zyrtare te Kodit ne gjuhe te tjera, perfshire gjuhet italiane, kroate, shqipe dhe sllovene, si shtojce e pese gjuheve zyrtare te FAO-s. Nga dymbedhjetë Nene te Kodit, gjashte prej tyre jane te nje natyre te pergjithshme ndersa te tjeret kane permbajtje te vecante.

Natyra, objektivat dhe zbatimi

Natyra dhe qellimi i Kodit pershkruhen ne Nenin 1 te tij. Kodi eshte vullnetar dhe global ne qellim. Kodi perben nje grumbull parimesh, synimesh dhe standartesh per veprim. Meqenese Kodi nuk eshte i detyrueshem (megjithese disa pjese te tij qe i referohen zenieve te peshkimit detar jane te bazuara ne rregullat perkatese te ligjit nderkombetar), nevojitet te garantohet se

Qeverite ne bashkepunim me industrite e tyre dhe me komunitetet e peshkimit te angazhohen ne marrjen e masave perkatese praktike per zbatimin e Kodit.

Objektivat e Kodit , te cilat permbahen ne Nenin 2, jane:

- te percaktoje parimet per veprimtarite e peshkimit te pergjegjeshem, duke marre parasyshe te gjithë aspektet perkatese biologjike, teknologjike, ekonomike, sociale, mjedisore dhe tregetare;
- te percaktoje parimet dhe kriteret ne perpunimin e politikave kombetare per te ushtruarit e peshkimit;
- te sherbeje si dokument referimi per te ndihmuar Shtetet te krijojne ose te permiresojne kuadrin ligjor dhe institucional te nevojshem per ushtrimin e peshkimit te pergjegjeshem dhe ne formulimin e zbatimit e masave te duhura;
- te pergatise udhezues qe mund te perdoren atje ku eshte e nevojshme , ne formulimin dhe zbatimin e marreveshjeve nderkombetare dhe dokumentave te tjere ligjore, si detyruese ashtu edhe vullnetare;
- te lehtesoj dhe te nxise bashkepunimin teknik, financiar dhe bashkepunime te tjera per ruajtjen e burimeve peshkore, per menaxhimin dhe zhvillimin;
- te nxise kontributin e peshkimit ne sigurine dhe cilesine e ushqimit, duke i dhene prioritet nevojave ushqimore te komuniteteve lokale;
- te nxise mbrojtjen e burimeve ujore te gjalla dhe te mjedisve ne zonat bregdetare;
- te nxise tregetine e peshkut dhe te prodhimeve te peshkimit ne perputhje me rregullat nderkombetare perkatese dhe te evitoje veprimet qe krijojne pengesa te fshehta per kete lloj tregetie;
- te nxise kerkimin ne peshkim, si ne drejtim te ekosistemeve perkatese ashtu edhe te faktoreve perkatese mjedisore;
- te jape standarte te drejtimit per te gjithë personat e perfshire ne sektorin e peshkimit.

Neni 3 i perket maredhenieve te Kodit me instrumentet e tjere dhe shtetet ne te cilet Kodi duhet te interpretohet dhe te zbatohet ne konformitet me rregullat perkatese te ligjit nderkombetar. Neni 4 i Kodit perfshin zbatimin, monitorimin dhe azhurnimin e kodit. *Midis te tjerave*, ai ben te njohur se gjithë anetaret dhe jo-anetaret e FAO-s, entet e peshkimit dhe organizatat respektive nen-rajonale, rajonale apo globale, sikurse ato qeveritare ose jo-qeveritare si edhe te gjithë personat qe merren me ruajtjen, menaxhimin dhe perdorimin e burimeve peshkore dhe me tregetimin e prodhimeve peshkore, duhet te bashkepushtojne ne drejtim te permbushjes dhe zbatimit te objektivave dhe parimeve qe permbahen ne Kod.

Megjithate nuk eshte e shprehur saktesisht se si do te hidhen hapat e nevojshme nga ana e punonjesve te peshkimit, e industrise dhe e shtetit per te realizuar kete. Praktikisht do te ishte me efektive nese organet shteterore, ne konsultim te ngushte me industrine dhe grupet e tjera perkatese, do te ishin ne gjendje te futnin standarte te Kodit ne politikat kombetare te peshkimit dhe ne ligjet e tyre. Ne vijim te kesaj organet shteterore duhet te inkurajojne komunitetet e peshkimit dhe sektorin per te zbatuar praktika te pershtatshme (ose qendrimet e sjellje te mira) qe jane ne perputhje dhe ne mbeshtetje me qellimet e Kodit. Roli i FAO-s eshte qe te mbeshtese teknikisht veprimtarite qe kryhen si per zbatimin e Kodit ashtu edhe per monitorimin e efekteve te tij ne peshkim. Ne lidhje me kete FAO-s i eshte kerkuar qe te

perpunoje udhezime te hollesishme per ceshtjet te ndryshme. Synimi i ketyre udhezimeve eshte qe te japin keshilla praktike dhe teknike per peshkataret, per industrine dhe per menaxheret e peshkimit, ne menyre qe hapat e ndermarre te sigurojne zbatimin e Kodit ne nivelin e kerkuar. Per ceshtjet e pergjitheshme qe kerkojne veprime te menjehereshme, FAO-s mund t'i kerkohej te beje formulimin e Planeve Nderkombetare te Veprimit (PNV-IPOAs). Keshtu plane te tilla (IPOAs) kane qene miratuar nga Anetaret e FAO-s ne vitin 1999, si vijon: ne Menaxhimin e kapacitetit te peshkimit; per Ruajtjen dhe Menaxhimin e Peshkageneve dhe per Pakesimin e Gjuetise se rastesishme te shpendeve te detit me linjat e grepave te peshkimit. Ne vitin 2001 u miratua nje Plan i tille(IPOA) me qellim per te parandaluar, penguar dhe per te eliminuar peshkimin e paligjshem, te pa raportuar dhe te crregullt (IUU).

Zhvillimi i politikave per nje peshkim te pergjegjeshem kerkon financim, aftesi dhe pervojte qe jo gjithnje disponohen nga te gjitha vendet, e vecanerisht nga vendet ne zhvillim. Per kete arsye eshte hartuar Neni 5 qe permban kerkesa te vecanta per vendet ne zhvillim. Kodi perkrah organizatat nderkombetare si FAO per t'i ndihmuar keto vende ne zhvillimin e kapaciteteve kombetare, ne menyre qe te rrisin aftesite e tyre ne drejtim te zhvillimit dhe menaxhimit te nje peshkimi te qendrueshem.

Parimet e pergjithshme te Kodit permbahen ne Nenin 6 dhe mund te permbledhen si me poshte:

- ruajtja e burimeve ujore te gjalla;
- kryerja e kerkimeve perkatese dhe grumbullimi i te dhenave te caktuara;
- zbatimi i metodave parandaluese;
- ruajtja e vleres ushqimore, e cilesise dhe e sigurise se prodhimeve peshkore gjate zenies, perpunimit dhe shperndarjes, duke zvogeluar humbjet dhe pakesuar ndikimet negative mbi mjedisin;
- mbrojtja (dhe rehabilitimi ku eshte e nevojshme) e ekosistemeve si zonat e lageshta, mangrovite, barrierat, lagunat, zonat e riprodhimit dhe te rritjes;
- marrja parasysh e perdorimit te shumefishte te zonave bregdetare dhe integrimi i peshkimit ne menaxhimin, planifikimin dhe zhvillimin e zonave bregdetare;
- drejtimi i tregetise nderkombetare te prodhimeve peshkore ne perputhje me Marreveshjen e Organizates Boterore te Tregetise (OBT-WTO) dhe me marreveshje te tjera nderkombetare perkatese;
- zgjidhja e konflikteve ne menyre te menjehereshme, paqesore dhe me kooperim;
- nxitja e ndergjegjesimit per peshkim te pergjegjeshem nepermjet edukimit dhe trajnimit te punonjesve, perfshirjes se tyre ne procesin e formulimit dhe te zbatimit te politikave, ashtu sikurse edhe ne zbatimin e vete Kodit;
- garantimi i kushteve te sigurise se jetes, te punes dhe te shendetit per punonjesit e peshkimit;
- marrja e vendimeve transparente te bazuara ne informacion , konsultime dhe eventualisht ne bashkemenaxhim;
- mbrojtja e te drejtave te peshkatave dhe punonjesve te peshkimit, vecanerisht te atyre te perfshire ne peshkimin e vogel dhe artizanal, per nje jetese normale dhe te sigurte te tyre;

- garantimi se perdorimi i burimeve peshkore behet ne menyre te pergjegjeshme dhe se ndikimet ne mjedis jane te minimizuara, ne menyre qe peshkimi te nxise diversifikimin e te ardhurave dhe dietes.

Te vecantat e Kodit

Te vecantat e Kodit permbahen nga Neni 7 deri 12, duke mbuluar respektivisht ceshtjet e meposhteme: menaxhimi i peshkimit; operacionet ne peshkim; zhvillimi i akuakultures; integrimi i peshkimit ne menaxhimin e zones bregdetare; praktikat pas zenies se peshkut dhe tregetia; kerkimi ne peshkim. Keto nene pershkruajne se si peshkimi duhet te menaxhohet me pergjegjesi, se si duhet te drejtohen operacionet ne peshkim dhe zhvillimi i akuakultures. Gjithashtu ne keto nene trajtohet lidhja e peshkimit me veprimtarite e tjera te zones bregdetare si edhe perpunimi dhe shitja e prodhimit.

Rendesia e kooperimit te nje vendi me nje tjeter, ne te gjithë aspektet e peshkimit, eshte theksuar me force ne secilin prej ketyre neneve. Atje ku kooperimi ndermjet vendeve per ruajtjen e burimeve dhe menaxhimin e tyre eshte i pashmangshem, mbasi burimet peshkore jane te perbashketa (ose te ndara midis vendeve), Kodi fton per krijimin e organizatave te reja rajonale te peshkimit ose per mbeshtetjen e organizatave ekzistuese. Me tej theksohet se masat menaxhuese qe merren nga nje vend duhet te jene te perputhshme me masat e ngjashme te marra nga vendet e tjera, e vecanerisht kur rezervat e peshqve jane te njejta. Per me teper, kooperimi nepermjet institucioneve rajonale do te pakesoje diskutimet e grindjet per peshkimin midis vendeve qe i kane pasur ato. Megjithate, kur vijne grindjet, duhet te behen te gjitha perpjekjet per t'i zgjidhur ato sa me shpejt te jete e mundur dhe ne menyre pagesore.

Bashkepunimi ne menaxhimin e peshkimit duhet gjithsesi te perfshije gjithë palet perkatese. Ne fakt, menaxhimi i peshkimit te Pergjegjeshem nenkupton perpjekjet per te kenaqur interesat e gjithë paleve qe shpesh here jane ne konkurrence, ose ndonjehere kane konflikte interesash. Gjithashtu duhet pranuar se efektiviteti dhe zbatueshmeria e masave menaxhuese shpesh here varen nga mbeshtetja e dhene nga ana e paleve te interesuara.

Mbeshtetur ne nenin 7.1.6 te Kodit, behet e njohur se ne shume situata (vecanerisht ne nivelet lokale, kombetare dhe nenrajonale) mund te jete e nevojshme mbeshtetja ne mekanizma e rregullime te ndryshme te cilat formalisht njohin ndarjen e pergjegjesive te menaxhimit te peshkimit midis autoritetit te menaxhimit te peshkimit dhe institucioneve te tjera publike (si ato te nivelit te pushtetit vendor) ose private (si shoqatat e peshkimit), si nje alternative per te percaktuar gjithë pergjegjesite ne perputhje me vijen e strukturave qeveritare. Kjo mund te coje ne krijimin e kapacitetit per vete-qeverisje, vete-rregullim dhe per nje pjesemarrje aktive te paleve te interesuara qe perfshihen. Ne kontekstin e peshkimit nderkombetar (ose rajonal), Udhezimet Teknike (Menaxhimi i Peshkimit) te Kodit me tej sugjerojne se mund te jete ne interes te peshkimit te pergjegjeshem qe perfaqesuesit e sektorit te peshkimit te marrin pjese si vezhgues te takimeve te Organizatave te peshkimit ose te kene te drejten e konsultimit te dokumentave te ketyre takimeve.

Megjithate, brenda procesit te planifikimit te menaxhimit te peshkimit, duhet te tregohet kujdes per te vleresuar per cdo rast se cfare tip partneriteti eshte me i pershtatshem per te dhene rezultate afatgjate te deshiruara. Ky vendim mund te jete i bazuar ne kriteret e tilla si: besueshmeri dhe saktesi me e madhe e te dhenave dhe e informacionit; rregullore me te goditura dhe me efektive; rritje e shkalles se pajtueshmerise dhe perputhjes me masat e menaxhimit; uljen e kostove te zbatimit; pakesimin e konflikteve; dhe mbeshtetjen e paleve pjesemarrese te interesuara ne angazhimet e tyre.

Ne vija te pergjithshme, nepermjet Kodit, ftohen vendet e ndryshme qe te sigurojne se politikat dhe operacionet e tyre te peshkimit do te formulohen ne menyre qe te arrihet nje perdorim i qendrueshem e afatgjate i burimeve peshkore, me qellim qe te sigurohet ruajtja e burimeve, rezerva te vazhdueshme ushqimore dhe pakesimi i varferise ne komunitetet e peshkimit. Ne zhvillimin e politikave te peshkimit eshte e rendesishme te kihen parasysh nje sere ceshtjesh; pervec te tjerave keto permbledhin edhe vleresimin e shpenzimeve dhe te ardhurave nga peshkimi dhe nga impakti i tij mjedisor e social. Kjo gjithashtu kerkon krijimin e nje baze shkencore mbi te cilen do te merren vendimet. Prandaj vendet duhet te krijojne lehtesira ne kerkim, duke bashkepunuar me njeri tjetrin ne kerkime nderkombetare per burimet e perbashketa peshkore. Zeniet dhe informacioni shkencor mbeshtetes duhet t'i jepen organizatave rajonale te peshkimit dhe rezultatet duhet te behen te disponueshme ne menyre transparente per te gjitha palet e interesuara. Ne mungese te informacionit shkencor te sakte vendet mund te veprojne me me pak maturi ne vendosjen e kufizimeve te peshkimit.

Kodi gjithashtu kembengul ne nevojen per te drejtuar peshkimin dhe perpunimin e peshkut ne rruget qe cojne ne zvogelimin e impakteve negative ne mjedis, ne pakesimin e demeve dhe ne ruajtjen e cilesise te peshkut te zene. Pervec te tjerave, kjo kerkon qe te garantohet se vetem anijet e autorizuar te peshkimit mund te kryejne veprimtari ne ujerat e tyre dhe te monitorohen anijet e regjistruara qe peshkojne pertej ujerave te tyre, duke perfshire edhe faktin se keto anije duhet te paisen me certifikatat perkatese dhe se jane te lejuara te peshkojne jashte ujerave te vendeve te tyre. Kjo kerkon si rrjedhoje qe portet dhe vendet e shkarkimit te peshkut te jene vendstrehime te siguruara, te kene lehtesirat per sherbimin e anijeve, te tregimit dhe qe metodat e perpunimit, transportit dhe magazinimit te peshkut te jene te pershtatshme nga ana mjedisore. Mbetjet pas perpunimit dhe zenies se peshkut duhet te jene minimale; mbetjet e peshkut duhet te perdoren sa me shume te jete e mundur. Atje ku eshte e mundur, duhet te inkurajohet prodhimi i peshqve ose i produkteve te perpunuara me vlere te larte, mbasi keto zakonisht japin te ardhura me te medha per punonjesit e peshkimit.

Se fundi, perkrahet mendimi se ligjet per Tregetin e peshkut dhe te prodhimeve te tij duhet te jene te thjeshte, te qarte dhe ne perputhje me rregullat nderkombetare. Punonjesit e peshkimit, organizatat e mjedisit dhe grupet e konsumatoreve jane te mirepritur per t'u konsultuar sa here qe vendet formulojne dhe rishikojne ligjet dhe rregulloret e tyre per tregetin. Megjithate tregeti i peshkut dhe i produkteve te tij nuk duhet te pengojne ruajtjen dhe zhvillimin e qendrueshem te peshkimit.

Aneksi G: Memorandumi mbi ceshtjet e perbashketa dhe prioritare

Memorandumi mbi ceshtjet e perbashketa dhe prioritare doli ne pah gjate diskutimeve te Takimit

Perfaqesuesit e shoqatave te peshkimit te Detit Adriatik pohuan rendesine e madhe te Kodit te Drejtimit per Peshkim te Pergjegjeshem dhe mbeshteten fuqimisht gjithë perpjekjet ne drejtim te zbatimit te tij, duke nenvizuar gjithashtu rolin e perdoruesve te burimeve peshkore sikurse parashikohet ne Kod.

Takimi pranoi se gjithë perpjekjet do te behen si ne drejtim te lidhjes logjike te strategjive te menaxhimit te peshkimit dhe te masave, ashtu edhe ne politikat mjedisore te miratuara per nivelin rajonal.

Pasi u pane ne vija te pergjithshme strukturat organizative te shoqatave te peshkimit te secilit vend, funksionimi dhe roli i tyre dhe pasi u theksua se autoritetet e vendeve duhet te koordinojne politikat e menaxhimit te peshkimit, u pa si e nevojshme te percaktohen mekanizmat e duhur per te zhvilluar qendrimet e perbashketa nepermjet kooperimit. Nje nga rezultatet, qe pritet nga secili kooperim, duhet te jete forcimi i kapacitetit te seciles shoqate ne vecanti.

Pjesemarresit e Takimit e konsideruan krijimin e nje rrjeti rajonal te shoqatave te peshkimit te Detit Adriatik si nje hap prioritar. Rrjeti rajonal do te perkrahe dhe mbeshtese pranine e perdoruesve te burimeve peshkore ne forumet perkatese nderkombetare, e vecanerisht ne Keshillin e Pergjithshem te Peshkimit per Mesdheun (GFCM). Si rezultat, Projektit AdriaMed ju be thirrje qe te mbeshtese krijimin e nje rrjeti te tille dhe veprimtarite e tij. Gjithashtu u mor ne konsiderate edhe mundesia per te organizuar nje takim te rrjetit te pakten nje here ne vit.

Takimi identifikoi veprimtarite fillestare qe duhet te merren ne konsiderate, si me poshte:

- Nje dokument qe te pershkruaje karakteristikat, natyren dhe qellimin e shoqatave kombetare te peshkimit ne Detin Adriatik.
- Nje dokument qe te rishikoje masat tekneke te meaxhimit ekzistues kombetar te peshkimit dhe te kete parasysh rregulloret perkatese te BE, ne menyre qe te krijoje harmonizimin e tyre.

Nxitja e nderhyrjeve pilot ne fusha te tilla,si:

- optimizimi i shfrytezimit te burimeve te peshqve te vegjel pelagjike.
- peshkimi artizanal nepermjet veprimeve te vacanta, si ato te parashikuara per zonen kritike te Pomo/Jabuka Pit dhe ato per vendet e zgjedhura ne Shqiperi, duke vleresuar efektivitetin e metodave te peshkimit selektiv.

Realizimi i trajnimeve dhe seminareve per:

- sistemet organizative ne mbeshtetje te bashkemenaxhimit
- organizimi i ndermarjeve/kompanive te peshkimit dhe i shoqatave (kooperativa, p.sh. rrjeti i tregut te peshkut)

- siguria ne det
- trajnimi i ekuipazhit (kapiteni, motoristi, etj)

Projektit ju kerkua qe te shqyrtoje rruget per zbatimin e ketyre veprimtarive. Shoqatat e peshkimit te Detit Adriatik do te informohen per perparimet perkatese nepermjet rrjetit.

List of AdriaMed Publications

A. Technical Documents

Massa, F., Mannini, P. (eds). 2000. Report of the First Meeting of the AdriaMed Coordination Committee. FAO-MiPAF Scientific Cooperation to Support Responsible Fisheries in the Adriatic Sea. GCP/RER/010/ITA/TD-01: 64 pp.

AdriaMed. 2000. Priority Topics Related to Shared Demersal Fishery Resources of the Adriatic Sea. Report of the First Meeting of the AdriaMed Working Group on Shared Demersal Resources. FAO-MiPAF Scientific Cooperation to Support Responsible Fisheries in the Adriatic Sea. GCP/RER/010/ITA/TD-02: 21 pp.

Mannini, P., Massa, F., and Milone, N. (eds). 2001. Priority Topics Related to Small Pelagic Fishery Resources of the Adriatic Sea. Report of the First Meeting of the AdriaMed Working Group on Small Pelagic Resources. FAO-MiPAF Scientific Cooperation to Support Responsible Fisheries in the Adriatic Sea. GCP/RER/010/ITA/TD-03. *AdriaMed Technical Documents*, 3: 92 pp.

AdriaMed. 2001. Report of the Second Meeting of the AdriaMed Coordination Committee. FAO-MiPAF Scientific Cooperation to Support Responsible Fisheries in the Adriatic Sea. GCP/RER/010/ITA/TD-04. *AdriaMed Technical Documents*, 4: 41 pp.

AdriaMed. 2001. Socio-economic aspects of the Adriatic Sea fisheries. Report of AdriaMed Meeting on Socio-Economic Aspects of the Adriatic Sea Fishery Sector. FAO-MiPAF Scientific Cooperation to Support Responsible Fisheries in the Adriatic Sea. GCP/RER/010/ITA/TD-05. *AdriaMed Technical Documents*, 5: 54 pp.

AdriaMed. 2002. Adriatic Fishery Associations – First AdriaMed Meeting. Shoqatat e Peshkimit ne Adriatik-Takimi i Pare i AdriaMed-it. Jadranske ribarske udruge – Prvi sastanak AdriaMed-a. Associazioni della Pesca in Adriatico – Primo Meeting di AdriaMed. Jadranska ribiška združenja – Prvo srečanje v okviru AdriaMed-a. FAO-MiPAF Scientific Cooperation to Support Responsible Fisheries in the Adriatic Sea. GCP/RER/010/ITA/TD-06. *AdriaMed Technical Documents*, 6: 168 pp.

AdriaMed. 2002. Report of the Third Meeting of the AdriaMed Coordination Committee. FAO-MiPAF Scientific Cooperation to Support Responsible Fisheries in the Adriatic Sea. GCP/RER/010/ITA/TD-07. *AdriaMed Technical Documents*, 7: 34pp.

B. AdriaMed Translations

AdriaMed (Botim.). 2000. Përkthim në shqip i Kodit të FAO-s të Drejtimit për një Peshkim të Përgjegjshëm. GCP/RER/010/ITA/AT-01 40f. (Albanian Translation of the FAO Code of Conduct for Responsible Fisheries, 1995).

AdriaMed (Izdavac). 2000. Hrvatski prijevod FAO Kodeks Odgovornog Ribarstva. GCP/RER/010/ITA/AT-02 38str. (Croatian Translation of the FAO Code of Conduct for Responsible Fisheries, 1995).

C.   AdriaMed Occasional Papers

AdriaMed. 2000. AdriaMed seminar on the preparation of the AdriaFISH project component (Adriatic Fishery Information System). FAO-MiPAF Scientific Cooperation to Support Responsible Fisheries in the Adriatic Sea. GCP/RER/010/ITA/OP-01: 12 pp.

AdriaMed. 2001. The geographical management units of the Adriatic Sea. Paper presented at the GFCM-SAC Working Group on Management Units (Alicante, 23rd-25th January 2001). FAO-MiPAF Scientific Cooperation to Support Responsible Fisheries in the Adriatic Sea. GCP/RER/010/ITA/OP-02: 12 pp.

Ungaro, N., Vrgoč, N., and Mannini, P. 2001. The biology and stock assessment of *Merluccius merluccius* (L.) in the Adriatic Sea: an historical review by geographical management units. Paper presented at the GFCM-SAC Working Group on Demersal Species (Tunis, 13th -16th March 2001). FAO-MiPAF Scientific Cooperation to Support Responsible Fisheries in the Adriatic Sea. GCP/RER/010/ITA/OP-03: 15 pp.

AdriaMed. 2001. A preliminary contribution to the Mediterranean Operational Units. Paper presented at the GFCM-SAC Working Group on Operational Units (Ancona, 18th -19th March 2001). FAO-MiPAF Scientific Cooperation to Support Responsible Fisheries in the Adriatic Sea. GCP/RER/010/ITA/OP-04: 9 pp.

Massa, F., Mannini, P. 2001. The FAO-AdriaMed Project and its activities of interest to the SAP BIO Project. Paper presented at the First Meeting of the Advisory Committee of the project for the preparation of a Strategic Action Plan for the conservation of biological diversity (SAP BIO) in the Mediterranean Region (Tunis, 22nd -23rd February 2001). FAO-MiPAF Scientific Cooperation to Support Responsible Fisheries in the Adriatic Sea. GCP/RER/010/ITA/OP-05: 4 pp.

Cingolani, N., and Santojanni, A. 2002. Manual of the Recorder. AdriaMed Training Course on Data Collection and Biological Sampling System on Small Pelagics. FAO-MiPAF Scientific Cooperation to Support Responsible Fisheries in the Adriatic Sea. GCP/RER/010/ITA/OP-06. *AdriaMed Occasional Papers*, 6: 40 pp.